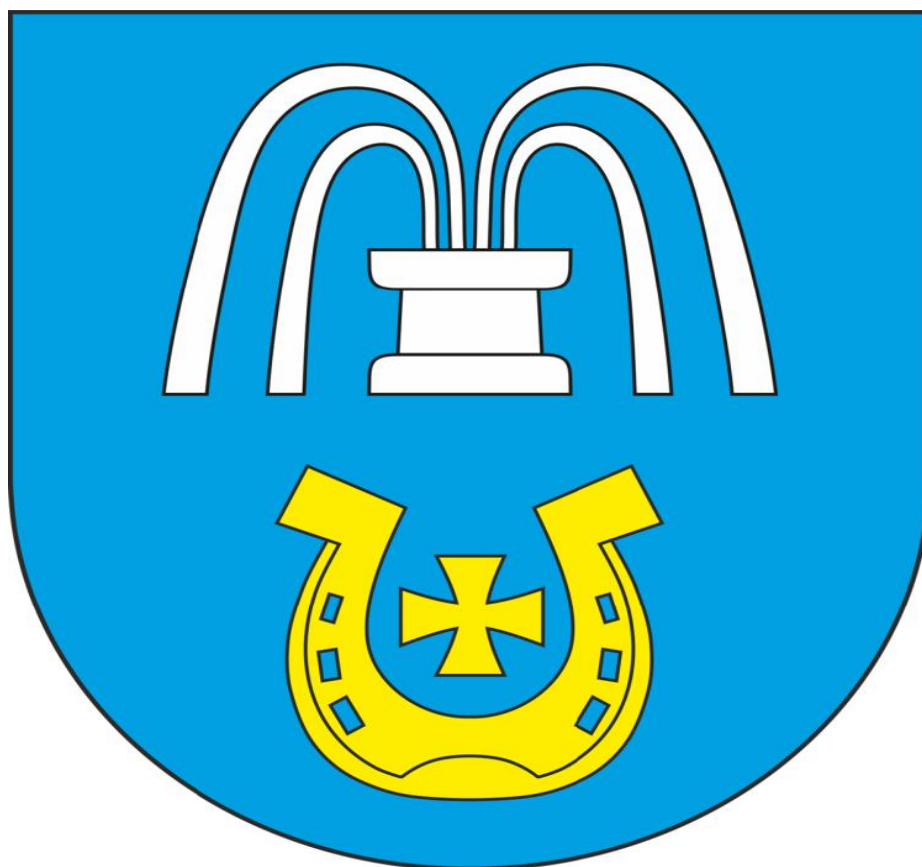

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W GMINIE SOLEC – ZDRÓJ
NA LATA 2021 – 2025

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOLEC – ZDRÓJ

- 1. Dane ogólne o Gminie Solec – Zdrój**
- 2. Powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy**
- 3. Infrastruktura techniczna**
- 4. Turystyka i wypoczynek**
- 5. Obiekty zabytkowe na terenie Gminy Solec – Zdrój**
- 6. Warunki glebowe**
- 7. Ludność w Gminie Solec – Zdrój**
- 8. Oświata w Gminie Solec – Zdrój**
- 9. Ochrona zdrowia w Gminie Solec – Zdrój**
- 10. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Solec – Zdrój**

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SOLEC – ZDRÓJ

- 1. Charakterystyka pomocy społecznej**
- 2. Ubóstwo**
- 3. Bezrobocie**
- 4. Niepełnosprawność**
- 5. Długotrwała lub ciężka choroba**
- 6. Przemoc w rodzinie**
- 7. Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności**
- 8. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych**
- 9. Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego**
- 10. Alkoholizm**
- 11. Narkomania**
- 12. Klęski żywiołowe lub ekologiczne**
- 13. Wspieranie rodziny**
- 14. Pomoc instytucjonalna**

III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

I ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW

- 1. Misja**
- 2. Podstawowe założenia strategii na lata 2021 – 2025**

3. Główne cele strategiczne

4. Działania strategiczne na lata 2021 – 2025

5. Priorytety

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

**V. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON GMINY W ZAKRESIE
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

VI. MONITORING I EWALUACJA

VII. WNIOSKI KOŃCOWE

VIII. SPIS MAP, TABEL I WYKRESÓW

WPROWADZENIE

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku zobowiązała gminy do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grupy szczególnego ryzyka.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Solec – Zdrój została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Referatów Urzędu Gminy w Solcu – Zdroju, Powiatowego Urzędu Pracy w Busku - Zdroju oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

Strategia nawiązuje i korzysta z rozwiązań innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1409 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 426 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.).

Celem niniejszej strategii jest minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, a także integracja społeczna i zawodowa grup zagrożonych, wykluczonych lub dyskryminowanych oraz stworzenie podstaw do opracowania lokalnych programów.

Strategia jest ukierunkowana na rozszerzenie i pogłębianie form pomocy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOLEC – ZDRÓJ

1. Dane ogólne o Gminie Solec – Zdrój

Gmina Solec – Zdrój położona jest w południowo - wschodniej części województwa świętokrzyskiego kilkanaście kilometrów od ujścia rzeki Nidy do Wisły. Miejscowość Solec - Zdrój położona jest w centralnej części gminy na wysokości 160 m n.p.m. w odległości 80 km od Kielc i 90 km od Krakowa.

Gmina Solec - Zdrój sąsiaduje:

- od północy z Gminą Stopnica,
- od wschodu z Gminą Pacanów,
- od południa i południowego – zachodu z Gminą Nowy Korczyn,
- od północnego – zachodu z Gminą Busko – Zdrój.

Gmina zajmuje powierzchnię 8500 ha.

Mapa 1. Położenie Gminy Solec – Zdrój w województwie świętokrzyskim

Mapa 2. Położenie Gminy Solec - Zdrój w powiecie buskim

Gmina liczy 19 sołectw: Kików, Zagaje Kikowskie, Magierów, Piestrzec, Włosnowice, Zborów, Świniary, Zielonki, Ludwinów, Wełnin, Zagórzany, Zagajów, Chinków, Strażnik, Kolonia Zagajów, Piasek Mały, Żuków, Sułkowice, Solec - Zdrój.

Mapa 3. Wewnętrzny podział administracyjny Gminy Solec - Zdrój

Miejscowość Solec - Zdrój pełniąc funkcję ośrodka gminnego, położona jest w centralnej części gminy.

Gmina Solec - Zdrój jest gminą uzdrowiskową. Wody mineralne w rejonie Solca - Zdroju odkryto podczas poszukiwania złóż soli kamiennej w końcu XVIII wieku. Od 1824 roku datuje się stosowanie wód mineralnych tego rejonu w lecznictwie. W 1826 r. wykonano w pobliżu Solca - Zdroju szyb o głębokości 91,5 m nazwany „Szybem Soleckim”. Eksploatowana przy jego pomocy woda, ujęta z utworów kredy, była podstawą rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego. W 1837 roku osada Solec została zaliczona w poczet uzdrowisk polskich. Obecnie w Solcu – Zdroju eksploatowane są źródła wody leczniczej: Szyb Solecki, Karol, Solec 2B oraz Malina. Wydobywane wody siarczkowe stosowane są w lecznictwie chorób narządów ruchu, reumatycznych oraz ortopedyczno – urazowych.

2. Powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy

Na terenie Gminy Solec – Zdrój znajduje się odcinek drogi krajowej nr 79 Kraków - Sandomierz. Przebiega on w odległości 3 km od Solca – Zdroju. Przy tym szlaku komunikacyjnym leżą wsie: Wełnin, Zielonki i Świniary. Oprócz tego na terenie gminy znajdują się drogi powiatowe o łącznej długości 62,90 km.

Gmina Solec - Zdrój posiada odcinek 101,004 km dróg gminnych, których podział pod względem nawierzchni przedstawia się następująco:

- 55,158 km - 55 % - drogi o nawierzchni bitumicznej,
- 15,879 km - 15 % - drogi o nawierzchni tłuczniowej,
- 27,058 km - 27 % - drogi o nawierzchni gruntowej,
- 2,909 km - 3 % - kostka betonowa.

Na terenie gminy znajduje się także pięć obiektów mostowych na drogach powiatowych oraz sześć mostów na drogach gminnych.

Komunikację publiczną na terenie gminy na trasach dalekobieżnych obsługują autobusy PKS z Ostrowca Świętokrzyskiego i Staszowa. Są też prywatni przewoźnicy jak Ned Bus i Muszkieter. Z przystanków autobusowych na terenie gminy dojechać można do Buska – Zdroju, Kielc, Krakowa, Opatowa, Ostrowca Świętokrzyskiego, Staszowa.

Na terenie gminy brak jest infrastruktury kolejowej.

3. Infrastruktura techniczna

System zaopatrzenia w wodę

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Solec - Zdrój jest bardzo dobrze rozbudowana. Ogólna długość sieci wodociągowej wynosi 106,22 km i podłączonych jest do niej

1661 budynków mieszkalnych. Wszystkie sołectwa w gminie mają dostęp do sieci wodociągowej. Wskaźnik zwodociągowania gminy wynosi 99 %.

Na terenie gminy znajdują się trzy ujęcia wody zasilające sieć wodociągową. Obecnie gminne ujęcia wody pokrywają zapotrzebowanie na wodę. Ponadto gminna sieć wodociągowa połączona jest wodociągiem tranzytowym z ujęciem wody w Starym Korczynie, z którego można korzystać w przypadku zwiększenia zapotrzebowania na wodę.

Zaopatrzenie w gaz

Obecnie dostęp do gazu pochodzącego z sieci średniego ciśnienia jest możliwy na terenie miejscowości: Solec - Zdrój, Kików, Magierów, Piasek Mały, Piestrzec, Sułkowice, Welnin, Włosnowice, Zagaje Kikowskie, Zborów i Żuków oraz części miejscowości Strażnik. Polska Spółka Gazownictwa jest aktualnie na etapie przygotowania dokumentacji technicznej dla sieci gazowej w miejscowości Zielonki. Na terenie gminy znajdują się magistralne linie gazociągowe oraz stacja redukcyjno – pomiarowa zlokalizowana w Solcu - Zdroju i Zborowie, co pozwala na rozbudowę istniejącej sieci gazowej. Polska Spółka Gazownictwa deklaruje chęć dalszej rozbudowy infrastruktury gazowej w pozostałych sołectwach gminy pod warunkiem opłacalności ekonomicznej takiego przedsięwzięcia.

Gospodarka cieplna

Na terenie Gminy Solec - Zdrój nie występuje sieć ciepłownicza. Ze względu na dostępność i rozpowszechnianie lokalnych systemów grzewczych nie planuje się stworzenia takiej sieci w przyszłości. Ze względu na uzdrowiskowy charakter gminy sukcesywnie prowadzona jest wymiana i modernizacja kotłowni w budynkach użyteczności publicznej. Na terenie gminy funkcjonuje 221 instalacji solarnych służących do przygotowania ciepłej wody użytkowej. Mieszkańcy gminy mają możliwość skorzystania z programów pomocowych dotyczących termomodernizacji, takich jak: „Czyste Powietrze”, ulga termomodernizacyjna czy program „Mój Prąd”.

Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie Gminy Solec – Zdrój wynosi 99,28 km. Do systemu odprowadzania ścieków podłączonych jest 1138 budynków mieszkalnych. Wskaźnik skanalizowania gminy wynosi 87 %. Skanalizowane jest 15 z 19 sołectw gminy. Aktualnie przygotowuje się dokumentację projektową dla 2 kolejnych sołectw. Na terenach o rozproszonej zabudowie, gdzie nieopłacana jest realizacja sieci kanalizacyjnej gminy, wybudowano 14 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy istnieją dwie mechaniczno - biologiczne oczyszczalnie ścieków, do których odprowadzane są ścieki z systemów kanalizacji. Oczyszczalnie o łącznej przepustowości 1350 m³/dobę zlokalizowane w miejscowościach Wełnin i Świniary.

Elektroenergetyka

Przez teren Gminy Solec – Zdrój przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia łącząca rozdzielnie sieciowe w Nowym Korczynie i Stopnicy. Pozwala ona na zasilanie stacji transformatorowych zlokalizowanych w sołectwach gminy, a tym samym na zapewnienie elektryfikacji całego regionu. Nie bez znaczenia pozostaje również budowa instalacji fotowoltaicznych na domach prywatnych, realizowana ze środków własnych mieszkańców bądź przy wsparciu z budżetu państwa i UE.

4. Turystyka i wypoczynek

Na terenie gminy Solec - Zdrój znajduje się zalew rekreacyjny, szlaki turystyki pieszej i rowerowej, szlaki historyczne, przyrodnicze, stadnina koni. Z dala od wszechobecnego pośpiechu i cywilizacyjnej gorączki znaleźć tu można doskonale warunki do leczenia i wypoczynku.

Przez teren gminy Solec – Zdrój prowadzą następujące szlaki turystyki pieszej i rowerowej:

- szlak czerwony: z Buska – Zdroju do Solca - Zdroju o długości 27 km,
- szlak zielonego listka: teren gminy Solec - Zdrój, 34 km.

Ponadto zostały opracowane przez tutejszy Urząd Gminy trasy:

- trasa kapliczek, krzyży i świątków: 3 trasy, które prowadzą przez teren gminy Solec – Zdrój oraz gmin ościennych,
- trasa bocianich gniazd: 1 trasa, która przebiega przez teren gminy Solec – Zdrój,
- trasa zabytków: 1 trasa, która przebiega przez teren gminy Solec – Zdrój,
- trasa edukacji przyrodniczej i leśnej, która przebiega przez teren gminy Solec – Zdrój.

Cały obszar gminy nadaje się do turystyki i wypoczynku, co stanowi idealne uzupełnienie kuracji. Stale poszerzająca się baza noclegowa - hotelowa, pensjonatowa, pokoje gościnne i agroturystyczne, infrastruktura wokół uzdrowiska, ciągi spacerowe, obiekty gastronomiczne, wypożyczalnie rowerów, sprzętu pływającego sprawiają, że warto tu przyjechać zarówno na wypoczynek jak i na kurację. Lecznictwo uzdrowiskowe realizowane jest między innymi przez: Uzdrowisko Solec - Zdrój, Malinowy Zdrój, Malinowy Raj oraz Baseny Mineralne Solec – Zdrój.

5. Obiekty zabytkowe na terenie Gminy Solec – Zdrój

Na terenie Gminy Solec - Zdrój zlokalizowanych jest 5 zabytków wpisanych do rejestru zabytków Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach:

1. Zespół pałacowo - parkowy w Zborowie

- a) pałac w Zborowie z XVI w., przebudowany 1803 r., rozbudowany XIX/XX,
- b) spichlerz dworski z XVIII w.,
- c) gorzelnia z XVIII w.,
- d) mur ze strzelnicami z XIX w.,
- e) brama wyjazdowa na dziedziniec z XIX w.,
- f) park krajobrazowy z XIX w.

2. Zespół kościoła parafialnego w Świniarach pw. św. Stanisława

- a) kościół drewniany w Świniarach z II poł. XVII w. przebudowany przed 1728 r.,
- b) ogrodzenie z 4 kapliczkami i bramką, mur z I poł. XIX w.,
- c) przedłużenie nawy ku zachodowi XVIII w.,
- d) dobudowanie murowanej kaplicy z przedsionkiem 1874 r.,
- e) zakrystia z przedsionkiem 1902 r.,
- f) plebania murowana 1890 r.,
- g) dom nr 121, drewniany ok. 1920 r.

3. Cmentarz Parafialny w Solcu – Zdroju z I poł. XIX w.

4. Cmentarz Parafialny w Świniarach

5. Kurhan – kopiec pradziejowy w Kikowie

Obiekty zabytkowe na terenie gminy Solec – Zdrój ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków:

- 1. Zespół kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Solcu – Zdroju,
- 2. Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego w Solcu – Zdroju,
- 3. Plebania w zespole kościoła parafialnego w Solcu – Zdroju,
- 4. Spichlerz, mur. w zespole kościoła parafialnego w Solcu – Zdroju,
- 5. Stodoła w zespole kościoła parafialnego w Solcu – Zdroju,
- 6. Zakład przyrodolecznicy, tzw. Łazienki, mur., w zespole Zakładu Uzdrawiskowego w Solcu – Zdroju,
- 7. Pawilon kąpieli mułowych w zespole Uzdrawiska „Solec”,

8. Budynek źródła (rekonstrukcja) w zespole Uzdrowiska „Solec”,
9. Pawilon parkowy, mur., w zespole Uzdrowiska „Solec”,
10. Willa „Irena”, mur., w zespole Uzdrowiska „Solec”,
11. Willa „Prus”, mur., w zespole Uzdrowiska „Solec”,
12. Sanatorium „Jasna”, mur., w zespole Uzdrowiska „Solec”,
13. Sanatorium „Świt”, mur., w zespole Uzdrowiska „Solec”,
14. Park zdrojowy z aleją i zabudową w zespole Uzdrowiska „Solec”,
15. Dom nr 41, drewniany, przy ul. Kościuszki 41 w Solcu – Zdroju,
16. Willa nr 5, mur. częściowa przebudowa, przy ul. 1 Maja 5 w Solcu – Zdroju,
17. Dom nr 9, mur., przy ul. 1 Maja 9 w Solcu – Zdroju,
18. Dom z apteką nr 11, mur., przy ul. 1 Maja 11 w Solcu – Zdroju,
19. Budynek remizy strażackiej, mur., Piestrzec 7,
20. Kościół parafialny św. Stanisława bpa w zespole kościoła parafialnego w Świniarach,
21. Ogrodzenie terenu przykościelnego w zespole kościoła parafialnego w Świniarach,
22. Cmentarz przykościelny w zespole kościoła parafialnego w Świniarach,
23. Plebania, mur., w zespole kościoła parafialnego w Świniarach,
24. Cmentarz parafialny w zespole kościoła parafialnego w Świniarach,
25. Relikty założenia parkowego: szpaler grabów, 1 robinia akacjowa, 1 kasztanowiec w miejscowości Zagórzany,
26. Pałac w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
27. Dawny spichlerz dworski w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
28. Dawna gorzelnia w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
29. Mur ze strzelnicami w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
30. Brama na dziedziniec gospodarczy w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
31. Park w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
32. Stodoła, mur., w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
33. Piwnica w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
34. Obora, mur., w zespole pałacowo – parkowym w Zborowie,
35. Cmentarz parafialny w zespole Kościoła Parafialnego w Solcu – Zdroju,
36. Kurhan w Kikowie.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego jako grupa zabytków malarstwa, rzeźby i rzemiosła artystycznego, stanowiąca wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego św. Mikołaja w Solcu – Zdroju. Zabytki te powstałe

w 2 poł. XVI w. do początku XX w. są pozostałością wystroju i wyposażenia poprzedniego kościoła:

1. Krucyfiks ścienny, renesansowy z 2 poł. XVI w.,
2. Nagrobek, renesansowy z 2 poł. XVI w.,
3. Rzeźba św. Mikołaja, neoklasycystyczna, z końca XIX - pocz. XX w.,
4. Tablica pamięci Karola i Juliusza Godeffroy z ok. 1874 r.,
5. Tablica pamięci Ludwika Walchnowskiego, zm. w 1887 r.,
6. Obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem, barokowy, z I poł. XVIII w.,
7. Obraz św. Mikołaja, barokowy, z I poł. XIX w.,
8. Obraz św. Antoniego z Dzieciątkiem, klasycystyczny, z I poł. XIX w.,
9. Obraz św. Tekli, neobarokowy, z II poł. XIX w.,
10. Monstrancja późnobarokowa, z I poł. XVIII w.,
11. Kielich mszalny, barokowy, z XVIII w.,
12. Kielich mszalny, neorenesansowy, z 1896 r. z pracowni T. Wenera.,
13. Dwa krucyfiksy ołtarzowe, neobarokowe, z II poł. XIX w.,
14. Relikwiarz św. Stanisława Kostki, neobarokowy, z II poł. XIX w.,
15. Paschał neobarokowy z końca XIX w.,
16. Dziesięć świeczników neobarokowych z końca XIX w.

Na terenie gminy Solec – Zdrój istnieją również obiekty zabytkowe, które nie są wpisane do rejestru zabytków, ale posiadają wartość historyczną i kulturową. Takimi obiektami są kapliczki, figury i krzyże, będące świadectwem historii i kultury mieszkańców gminy.

6. Warunki glebowe

Warunki glebowe na terenie Gminy Solec – Zdrój są bardzo zróżnicowane. Gmina zalicza się do 3 regionów glebowo - rolniczych: stopnickiego (północna i częściowo centralna część gminy), nadwiślańskiego (południowa część wsi Wełnin oraz wsie Zielonki i Ludwinów) a także nowokorczyńskiego (pozostałe wsie wraz z obszarem Solca – Zdroju). Najżyźniejszy glebowo region stopnicki cechuje się przewagą gleb lessowych, które uzupełniają rędziny i gleby deluwialne, namyte na różne podłoża (piaski, gliny, opoki wapienne).Przeważają tu kompleksy pszenne o wysokiej i najwyższej przydatności rolniczej oraz kompleksy żytnie na ogół o średniej przydatności. Pozostałe dwa regiony cechuje przewaga gleb średniej jakości, zaliczonych do kompleksów pastewnych, okresowo nadmiernie wilgoconych, które wytworzyły się w dolinach bezodpływowych i na obrzeżach

dolin głównych. Przeważają tu gleby bielcowe lub mady. Przydatność rolnicza tych gleb zależy od przepuszczalności podłoża.

Tabela 1. Użytki rolne w Gminie Solec – Zdrój

Rodzaje gruntów w Gminie i miejscowości Solec – Zdrój - stan na 31.12.2019 r.		
Rodzaje gruntów	Gmina Solec – Zdrój	Miejscowość Solec – Zdrój
	ha	ha
Grunty orne	5477,72	351,9
Sady	155,41	11,31
Łąki	719,81	40,67
Pastwiska	413,59	7,95
Lasy	891,97	133,04
Pozostałe	848,58	109,03
Powierzchnia ogólna	8507,1	653,92

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Solcu - Zdroju

Tabela 2. Użytkowanie gruntów w Gminie Solec - Zdrój

Użytkowanie gruntów - stan na 31.12.2019 r.							
Ogółem użytki i nieużytki (w ha)	Użytki rolne Gmina (w ha)						Nieużytki (w ha)
	I klasa	II klasa	III klasa	IV klasa	V klasa	VI klasa	
6 809,96	40,44	119,40	806,12	4120,32	1314,40	369,16	40,12
Użytki rolne w miejscowości Solec - Zdrój (w ha)							
	I klasa	II klasa	III klasa	IV klasa	V klasa	VI klasa	
428,81	0	0	24,88	301,92	94,38	5,54	2,09

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Solcu - Zdroju

7. Ludność w Gminie Solec - Zdrój

Liczba ludności w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 – 2019 nieznacznie się różniła.

Tabela 3. Liczba ludności w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 – 2019

Struktura ludności	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019
Liczba ludności ogółem w tym:	5149	5029	5014	5110
kobiety	2645	2590	2592	2644
mężczyźni	2504	2439	2422	2466
Urodzenia żywe ogółem	49	43	45	61
Zgony ogółem	63	71	64	55
Przyrost naturalny	-14	-28	-19	6
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	929	900	882	953
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) Mężczyźni (18-64 lat)	1445/1678	1403/1635	1437/1647	1426/1631
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) Mężczyźni (65 lat i więcej)	732/365	733/358	713/335	743/357

Źródło: Dane ewidencji ludności Urzędu Gminy Solec – Zdrój

W Gminie Solec – Zdrój liczba ludności w latach 2017 – 2018 miała tendencję spadkową w porównaniu do 2016 roku. W 2019 r. zanotowano dodatni przyrost naturalny i w porównaniu do lat 2017 – 2018 liczba mieszkańców była większa o prawie 100 osób.

Tabela 4. Liczba mieszkańców Gminy Solec – Zdrój z podziałem według wieku - stan na 31.12.2019 r.

Liczba mieszkańców Gminy oraz miejscowości Solec – Zdrój - stan na 31.12.2019 r.											
Podział według wieku	0-6		7-15		16-19		20-60	20-65	Pow. 60 r. ż.	Pow. 65 r. ż.	Ludność ogółem
Płeć	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	
Solec - Zdrój	27	28	33	41	17	14	250	255	136	71	873
Gmina	174	165	214	250	113	90	1401	1605	742	357	5110

Źródło: Dane ewidencji ludności Urzędu Gminy Solec – Zdrój

Tabela 5. Statystyka migracyjna na terenie Gminy Solec – Zdrój

Statystyka migracyjna w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.				
Miejscowość	Urodzenia	Zgony	Zameldowania	Wymeldowania
Solec - Zdrój	13	9	29	0
Gmina	61	55	91	0

Źródło: Dane ewidencji ludności Urzędu Gminy Solec – Zdrój

Tabela 6. Statystyka urodzeń dzieci według płci na terenie Gminy Solec – Zdrój

Liczba urodzeń dzieci wg płci na terenie Gminy Solec - Zdrój w latach 2016 - 2019								
lata	2016		2017		2018		2019	
płeć	Dziewczynki	chłopcy	dziewczynki	chłopcy	dziewczynki	chłopcy	dziewczynki	chłopcy
Gmina Solec - Zdrój	29	20	22	21	23	22	28	33
Razem	49		43		45		61	

Źródło: Dane ewidencji ludności Urzędu Gminy Solec – Zdrój

8. Oświata w Gminie Solec - Zdrój

Na terenie gminy Solec – Zdrój funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- przedszkola:

1. Samorządowe Przedszkole w Solcu - Zdroju,
2. Punkt Przedszkolny w Zborowie,

- szkoły podstawowe:

1. Szkoła Podstawowa w Solcu - Zdroju,
2. Szkoła Filialna w Wełminie,
3. Szkoła Podstawowa w Zborowie,
4. Szkoła Filialna w Kikowie.

Placówki oświatowe, przedszkolne i szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Solec – Zdrój kierowane są przez dyrektorów z dużym doświadczeniem pedagogicznym, wieloletnią praktyką i posiadających wymagane kwalifikacje do kierowania placówkami. W szkołach pracują nauczyciele, z wykształceniem pedagogicznym oraz odpowiednimi kwalifikacjami do nauczania danego przedmiotu.

W samorządowym Przedszkolu w Solcu – Zdroju według stanu na 30.09.2019 r. do 3 oddziałów uczęszczało 74 dzieci, a do Punktu Przedszkolnego w Zborowie 22 dzieci w 1 oddziale. Natomiast liczba dzieci w oddziale „0” w Szkole Podstawowej w Solcu - Zdroju wynosiła 23, a w Szkole Podstawowej w Zborowie 21. W Szkole Podstawowej w Solcu – Zdroju uczy się 217 dzieci, w Szkole Podstawowej w Zborowie - 147 dzieci. Do Szkoły Filialnej w Welnie i Kikowie żaden rodzic nie złożył wniosku o przyjęcie dziecka do szkoły.

Bardzo istotnym czynnikiem w realizacji procesu nauczania jest dbałość o ciągłe wzbogacanie placówek w pomoce dydaktyczne i nowoczesny sprzęt wpływający na poprawę jakości kształcenia. Na terenie Gminy Solec – Zdrój wszystkie placówki oświatowe na bieżąco wyposażane są w pomoce edukacyjne. W roku szkolnym 2019/2020 w ramach projektu „Poprawa infrastruktury edukacyjno - sportowej w Gminie Solec - Zdrój” Szkoła Podstawowa w Solcu – Zdroju otrzymała: pomoce dydaktyczne, monitor interaktywny, siłownię wewnętrzną, a Szkoła Podstawowa w Zborowie otrzymała pomoce dydaktyczne, projektor i drukarkę 3D, meble dla uczniów (ławki, krzesła) i nauczycieli (biurka, krzesła) oraz sieć komputerową. Zostało też zakupione 40 szt. komputerów przenośnych w związku z koniecznością zrealizowania zajęć projektowych poprzez zdalne nauczanie w ramach projektu „Pasje zaklęte w nauce” i 26 laptopów w ramach projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” oraz 18 laptopów w ramach projektu pn. „Zdalna Szkoła +” w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Urządzenia zostały przekazane do dyspozycji dyrektorom szkół, którzy wypożyczyli komputery najbardziej potrzebujących uczniom do realizowania nauki zdalnej.

Kolejnym bardzo ważnym czynnikiem mającym wpływ na realizację obowiązku szkolnego jest poprawa stanu technicznego placówek oświatowych. W roku szkolnym 2019/2020 takie działania zostały podjęte w Szkole Podstawowej w Zborowie i w Solcu - Zdroju.

W roku szkolnym 2019/2020 kontynuowano w szkołach Gminy Solec – Zdrój projekt „Pasje zaklęte w nauce” dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020. W ramach projektu 226 uczniów z klas IV – VIII miało możliwość uczestniczenia w zajęciach dodatkowych, doskonalących i rozwijających wiadomości i umiejętności oraz wyrównujących braki w nauce. Młodzież szkolna korzystała w ramach ABC Samorozwoju z doradztwa edukacyjno – zawodowego, uczestniczyła również w programie Szkolny Klub Sportowy, realizowanym w ramach wsparcia organizacji zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży szkolnej.

W ofercie poszczególnych placówek są także zajęcia pozalekcyjne prowadzone w różnorodnej formie i dostosowane do potrzeb uczniów. Dla zdolnych uczniów są prowadzone zajęcia rozwijające, a dla uczniów z trudnościami zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze dla klas I - III, oraz dla osób zainteresowanych: kółka, SKS, harcerstwo. Te działania sprawiają, że placówki oświatowe są atrakcyjne i zachęcają do spędzenia czasu wolnego w sposób aktywny. Dzieci i młodzież przebywająca w szkole może korzystać ze świetlicy szkolnej, w której ma zapewnioną opiekę przez kadrę nauczycielską. Prowadzone są tam zajęcia, zabawy integracyjne i ruchowe, gry. Istnieje także możliwość indywidualnego zorganizowania czasu nauki.

Placówki oświatowe na terenie Gminy Solec – Zdrój prowadziły edukację dla 7 dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, którym zostały przydzielone godziny rewalidacyjne. W gronie tej grupy było 3 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm, objętych dodatkową pomocą nauczyciela.

W roku szkolnym 2019/2020 dzieci w szkołach podstawowych klas I - V otrzymywały nieodpłatnie owoce i warzywa oraz mleko i przetwory mleczne w ramach „Programu dla szkół”. Wszystkie placówki oświatowe na terenie Gminy Solec - Zdrój zapewniły swoim uczniom możliwość korzystania z posiłków w formie obiadów jednodaniowych. Ogółem z posiłków w szkole korzystało 231 uczniów, co stanowi 56 % wszystkich uczniów w szkołach. Z dofinansowania posiłków przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej skorzystało średnio w miesiącu 108 uczniów co stanowi poniżej 50 % łącznej liczby dzieci korzystających z obiadu jednodaniowego.

Gmina Solec - Zdrój realizowała zadania dotyczące udzielania pomocy materialnej dla uczniów. Pomoc ta udzielana była w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego. Stypendia szkolne otrzymało 61 uczniów na łączną kwotę 68.797,00 zł. Wypłacono zasiłek szkolny dla 1 ucznia w kwocie 620,00 zł. Kolejną pomocą była wypłata jednorazowego zasiłku losowego na cele edukacyjne dla jednego ucznia w kwocie 500,00 zł w związku z rządowym programem pomocy dzieciom i uczniom z terenów objętych negatywnymi skutkami klęsk atmosferycznych w 2019 roku.

Gmina Solec - Zdrój pomaga młodym mieszkańcom gminy w zdobywaniu wyższego wykształcenia poprzez wypłatę stypendiów dla studentów I, II i III roku studiów publicznych szkół wyższych, którzy nie ukończyli 25 roku życia. Stypendium to przyznaje się studentom, którzy uzyskali na świadectwie ukończenia szkoły średniej średnią ocen co najmniej 4,5 lub w semestrze akademickim poprzedzającym złożenie wniosku uzyskali średni wynik z zaliczeń i egzaminów co najmniej 4,5. W roku szkolnym 2019/2020 3 studentów z terenu

Gminy Solec - Zdrój uzyskało stypendium w kwocie po 300,00 zł miesięcznie przez okres 9 miesięcy.

W celu realizacji lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży przyznano „Stypendium Wójta Gminy Solec - Zdrój” za wybitne osiągnięcia w nauce (średnia ocen 5,5), sporcie i konkursach artystycznych, wypłacane przed zakończeniem każdego roku szkolnego. W roku szkolnym 2019/2020 stypendium za dobre wyniki w nauce otrzymało 13 uczniów, w tym finalistów wojewódzkich konkursów przedmiotowych. Wszyscy otrzymali nagrody w kwocie po 300,00 zł. Na realizację tego zadania przeznaczono kwotę 3.900,00 zł.

Ostatnim podejmowanym działaniem była pomoc dla pracodawców kształcących młodocianych w formie dofinansowania kosztów kształcenia. W ramach tej formy pomocy od września 2019 r. do sierpnia 2020 roku 4 pracodawców otrzymało częściowy zwrot kosztów za kształcenie 3 młodocianych pracowników. Wypłacono na ten cel kwotę 18.735,95 zł. uzyskaną z Funduszu Pracy.

9. Ochrona zdrowia w Gminie Solec – Zdrój

Na terenie Gminy Solec – Zdrój działa Przychodnia Eskulap Spółka z o.o. założona w maju 2012 roku, na bazie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Eskulap działającego od 01.01.2001 r. Przychodnia zapewnienia chorym profesjonalną opiekę lekarską i pielęgniarską, kompleksowe leczenie w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej są dla pacjentów, którzy złożyli deklarację wyboru lekarza w tejże przychodni. Wszystkie świadczenia realizowane są w oparciu o umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Przychodnia oferuje także usługi komercyjne: badanie lekarskie osób ubiegających się o prawo jazdy, osób ubiegających się o posiadanie i posługiwanie się bronią palną, orzeczenia do sądu, badania z zakresu medycyny pracy.

Od 2007 r. funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Pielęgniarskiej SOLMED, który świadczy usługi z zakresu pielęgniarstwa rodzinnego, położnej środowiskowej oraz z zakresu medycyny szkolnej. Na terenie Przechodni Eskulap znajdują się także dwa gabinety tj. położniczo - ginekologiczny i stomatologiczny. Mieszkańcy gminy mogą też skorzystać z rehabilitacji leczniczej w ramach NFZ w Prywatnym Gabinetcie Fizjoterapii Solec – Zdrój. W 2019 roku zostały opracowane przez Gminę Solec – Zdrój programy prozdrowotne:

- Program Profilaktyczny Szczepień Przeciw Grypie dla mieszkańców Solca – Zdroju,
- Program Rehabilitacji Leczniczej dla mieszkańców Solca – Zdroju.

10. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Solec – Zdrój

W Gminie Solec - Zdrój działają organizacje pozarządowe, które stanowią bazę dla rozwoju społeczności lokalnej, gdyż to właśnie one skupiają najaktywniejszych i najbardziej wrażliwych na sprawy społeczne obywateli gminy. Na terenie Gminy Solec - Zdrój działają następujące stowarzyszenia i organizacje pozarządowe:

1. Stowarzyszenie „Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Soleckiej” w Solcu - Zdroju,
2. Stowarzyszenie Społeczno - Kulturalne „Solec - Zdrój” w Solcu - Zdroju,
3. Stowarzyszenie Na Rzecz Potrzebujących „Wielki Grosz” przy Domu Pomocy Społecznej w Zborowie,
4. Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich wsi Kików,
5. Stowarzyszenie Młodzi dla Wsi Zagajów,
6. Gminny Klub Sportowy „Vitalpol” w Solcu - Zdroju,
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Solcu - Zdroju, Kikowie, Piestrzcu, Zborowie, Świniarach,
8. Caritas Diecezji Kieleckiej w Świniarach.

Gmina Solec – Zdrój realizuje wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SOLEC - ZDRÓJ

1. Charakterystyka pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Najczęstszym powodem objęcia pomocą osoby lub rodziny jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

W Gminie Solec - Zdrój zadania z zakresu pomocy społecznej należące do właściwości gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art.5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody

na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Tabela 7. Kwota środków wydanych na pomoc społeczną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ramach zadań własnych

Wyszczególnienie	Kwota środków wydawanych na pomoc społeczną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019							
	2016		2017		2018		2019	
Świadczenia z ustawy o pomocy społecznej								
1. Zasiłki celowe	16 550		25 833		20 881		24 753	
	Liczba rodzin	Liczba os. w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba os. w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba os. w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba os. w rodzinie
	34	73	49	97	56	124	80	199
2. Zasiłki okresowe	11 992		10 810		10 786		11 282	
	16	39	17	33	14	26	16	27
3. Pomoc państwa w zakresie dożywiania	112 970		103 525		98 063		85 606	
	146	625	134	557	117	489	96	405
4. Domy Pomocy Społecznej	48 731		69 213		70 750		68 804	
	3	3	5	5	4	4	3	3
5. Zasiłki stałe	100 645		92 255		92 597		100 578	
	20	25	18	24	16	19	18	21
6. Schronienia	0		0		0		1 008	
	0	0	0	0	0	0	1	1
7. Sprawianie pogrzebu	0		0		0		0	
8. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0		0		0		0	
Ogółem (1-8)	290 888		301 636		293 077		292 031	

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Analizując dane z tabeli nr 7 należy stwierdzić, że kwota środków finansowych wydanych na świadczenia społeczne w latach 2016 – 2019 nieznacznie się wahała. Spowodowane to było zmieniającą się liczbą osób korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka. Zróżnicowane były też wydatki w zakresie poszczególnych zadań. Różnica kwot wydatkowanych na zasiłki stałe w każdym roku wahała się w granicach od 92.000 zł. do 100.000 zł. Spowodowane było to różną liczbą osób otrzymujących orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, jak również upływem terminu ważności orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał też zasiłki celowe i zasiłki okresowe. Kwoty zasiłków celowych wahały się w latach 2016 - 2019 w granicach od 16.000 zł. do 25.000 zł., a zasiłki okresowe wypłacone zostały w powyższych latach w wysokości od 10.000 zł. do 11.000 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju opłacał w 2019 r. dla jednej osoby pobyt w schronisku dla osób bezdomnych. Osoby z powodu złego stanu zdrowia i wymagające całodobowej opieki mają zapewniony pobyt w domu pomocy społecznej. W 2016 i 2019 roku tutejszy Ośrodek dopłacał do pobytu w domu pomocy społecznej dla 3 osób, w 2017 r. dla 5 osób i 2018 r. dla 4 osób. W latach 2016 - 2019 nie udzielał pomocy z tytułu sprawiania pogrzebu.

Bardzo ważną i znaczącą pomocą dla rodzin tutejszej gminy jest dożywianie dzieci w szkole. Z posiadanych danych wynika, że kwota środków wydatkowanych na dożywianie od 2016 do 2019 r. spada. Powodem tego jest mniejsza liczba dzieci i poprawa sytuacji finansowej rodzin. Dożywianie dzieci jest ważnym zadaniem zarówno dla państwa (ustanowiony wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023) jak i dla gminy. Uznając, że priorytetem jest niedopuszczenie do sytuacji, aby dzieci w trakcie zajęć szkolnych były głodne, Rada Gminy Solec - Zdrój podjęła uchwałę, aby z bezpłatnego dożywiania mogły skorzystać dzieci z terenu gminy z rodzin, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył 792,00zł. tj. 150 % kwoty 528,00 zł. (Uchwała Rady Gminy Solec – Zdrój z dnia 28.12.2018r. Nr IV/19/2018).

Kolejną znaczącą formą wsparcia dla rodzin świadczoną przez Ośrodek jest praca socjalna należąca do zadań obowiązkowych gminy. Praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna to wszelkie działania zmierzające do podniesienia jakości życia klienta i jego aktywizacja społeczno-zawodowa. Celem finalnym jest usamodzielnienie klienta. Bardzo ważnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, czyli rodzaj umowy z klientem. W oparciu o kontrakt

wymagane jest zaangażowanie osoby starającej się o pomoc w poprawę swojej sytuacji życiowej.

Tabela 8. Powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w latach 2016 - 2019

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	43	53	61	63
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	1	0	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	42	32	27	30
Bezrobocie	62	60	44	36
Niepełnosprawność	31	30	27	30
Długotrwała lub ciężka choroba	39	41	31	27
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	31	27	23	18
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Alkoholizm	8	8	7	3
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	4	3	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	1	0	0
Sytuacja kryzysowa	1	0	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	8

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

W latach 2016 – 2017 głównym powodem przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej było bezrobocie. W latach 2018 – 2019 zmniejszyła się liczba osób

bezrobotnych, a wiodącą przyczyną przyznania pomocy było ubóstwo. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa w 2016 r. wynosiła 43, w 2017 r. – 53 rodziny, w 2018 r. – 61 rodzin, a w 2019 r. 63 rodziny. Liczba osób bezrobotnych w latach 2016 – 2019 miała poziom spadkowy. W 2016 r. udzielono pomocy 62 osobom, w 2017 r. 60 osobom, w 2018 r. 44 osobom i w 2019 r. 36 osobom.

Następną grupą objętą pomocą były rodziny, które wymagały wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa. W 2016 r. taką pomocą objęte było 42 rodziny, w 2017 r. 32 rodziny, w 2018 r. 27 rodzin, a w 2019 r. nastąpił nieznaczny wzrost do 30 rodzin. Natomiast liczba osób, którym przyznano świadczenie z powodu niepełnosprawności w latach 2016 - 2019 kształtowała się z małym zróżnicowaniem tj. w 2016 r. - 31 osób, w 2017 r. - 30 osób, w 2018 r. 27 osób, a w 2019 r. - 30 osób. Dość dużą grupę objętą pomocą stanowiły osoby długotrwale chore, których liczba była największa w 2016 r. i wynosiła 39 osób, w 2017 r. był wzrost o 2 osoby, a w kolejnych latach spadek tj. w 2018 r. - 31 osób, a w 2019 r. - 27 osób. Udzielono pomocy ze względu na bezdomność opłacając pobyt w schronisku w 2016 r. dla 1 osoby, a w 2018 r. i 2019 r. dla 2 osób. Tutejszy Ośrodek Pomocy udzielił pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W latach 2016 - 2019 pomoc ta miała tendencję spadkową. Pomoc także otrzymały osoby z powodu alkoholizmu i trudności w przystosowania się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W analizowanych latach 2016 - 2019 jednokrotnie udzielono pomocy z tytułu zdarzenia losowego i trzykrotnie pomocy z powodu sytuacji kryzysowej. W 2019 roku udzielono pomocy 10 rodzinom z powodu klęski żywiołowej lub ekologicznej. Nie udzielono pomocy z powodu przemocy w rodzinie, narkomanii, sieroctwa oraz trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy.

Tabela 9. Kwota środków wydanych na pomoc społeczną w Gminie Solec - Zdrój w latach 2016 - 2019 w ramach zadań zleconych

Wyszczególnienie	Kwota środków wydawanych na pomoc społeczną w Gminie Solec - Zdrój w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
Lata	2016	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	12	3	0	0
Ogółem kwota świadczeń	1 440	258	0	0

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju

W ramach swojej działalności tutejszy Ośrodek Pomocy w latach 2016 i 2017 wypłacił 2 osobom świadczenia w ramach zadań zleconych w formie wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd na łączną kwotę 1 698,00 zł.

2. Ubóstwo

Najczęstszą przyczyną trudnej sytuacji rodziny jest ubóstwo, czyli niski dochód niezaspakajający elementarnych potrzeb, do których przynależą przede wszystkim potrzeby bytowe - mieszkaniowe, edukacyjne, zdrowotne, kulturalne. Przyczyną ubóstwa mogą być także różne czynniki niezależne od człowieka, np.: restrukturyzacja gospodarki, deindustrializacja, masowe bezrobocie, nieopłacalność pewnych gałęzi gospodarki, jak również związane z człowiekiem i jego predyspozycjami tj.: choroby, niepełnosprawność, poziom wykształcenia, kwalifikacji oraz sytuacja rodzinna. Złożoność i wielowymiarowość ubóstwa i jego uwarunkowań sprawia, że zarówno diagnozowanie, jak i skuteczne przeciwdziałanie temu zjawisku jest bardzo trudne. Z punktu widzenia społecznego ubóstwo jest kojarzone z długotrwałym bezrobociem, niskim wykształceniem, brakiem kwalifikacji zawodowych, narkomanią, alkoholizmem. W większości ta grupa osób jest narażona na wykluczenie społeczne i potrzebuje wsparcia.

Ubóstwo jest najczęstszym powodem udzielania wsparcia w pomocy społecznej. Zjawisko to pojawia się, kiedy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego wynoszącego 528,00 zł., a w przypadku osoby samotnie gospodarującej dochód nie przekracza kryterium dochodowego 701,00 zł.

Aby uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Tabela 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tytułu ubóstwa w latach 2016 – 2019

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	43	53	61	63

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Na terenie Gminy Solec – Zdrój liczba rodzin ubogich korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka w 2016 r. wynosiła 43. W latach następnych liczba ta wzrastała, i tak w roku 2017 wynosiła 53, w roku 2018 - 61, a w roku 2019 - 63 rodziny.

3. Bezrobocie

Za osobę bezrobotną uznaje się między innymi:

- osobę niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy albo innej pracy zarobkowej,

- zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy,

- poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

a) ukończyła 18 lat,

b) nie ukończyła 60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna,

c) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej,

d) nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej,

e) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności,

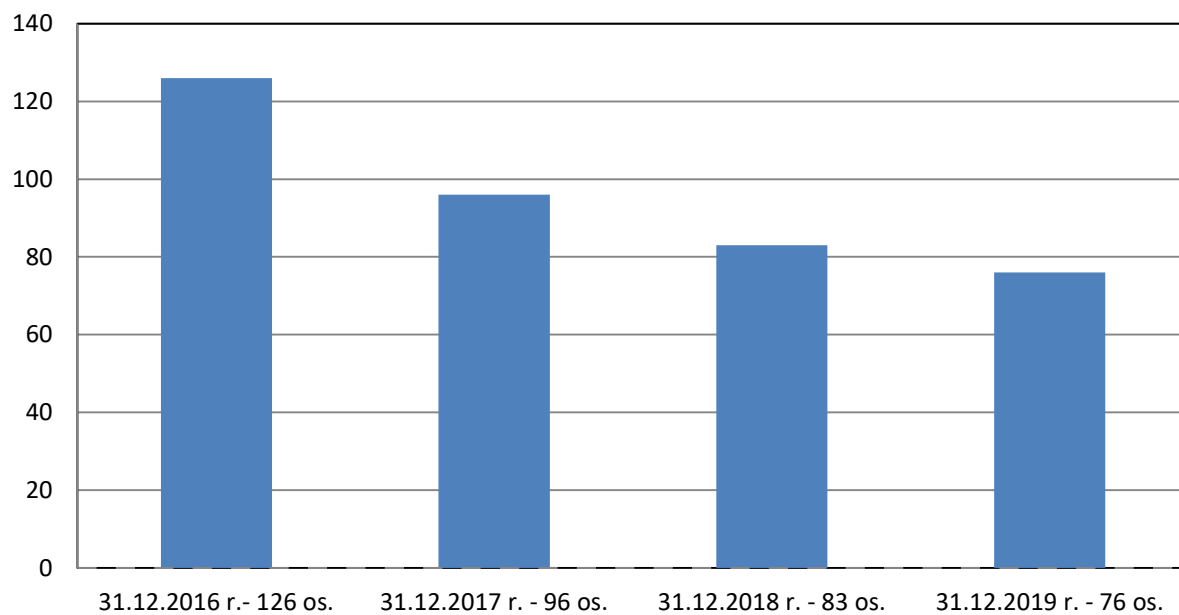
f) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę,

g) nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

h) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

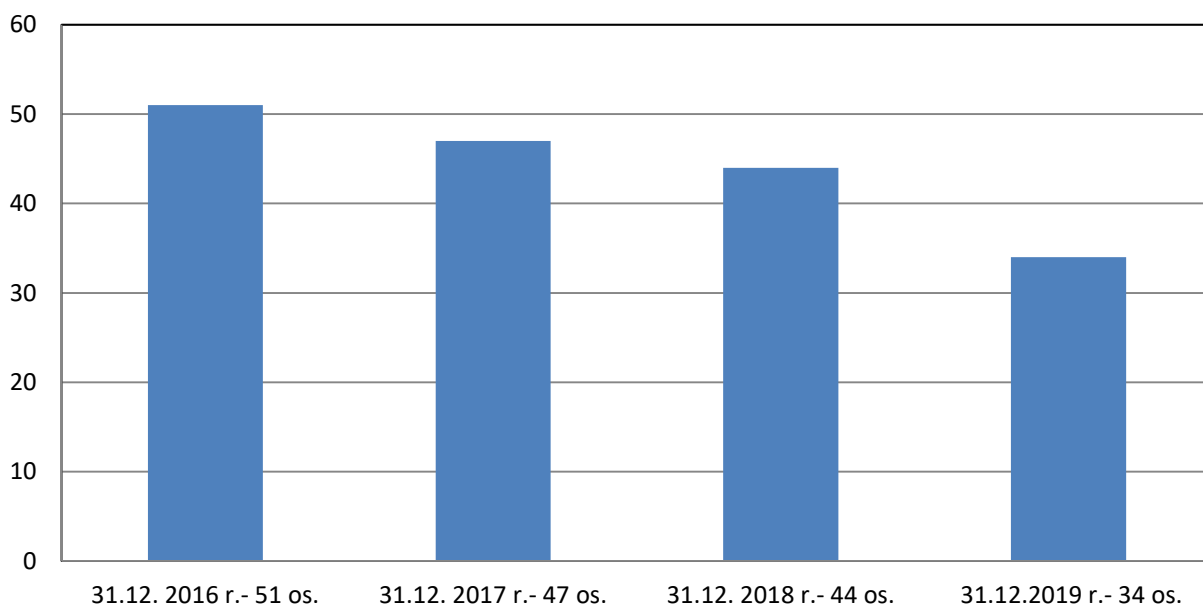
i) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych w latach 2016 - 2019 w Gminie Solec – Zdrój zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Busku – Zdroju w ujęciu rocznym

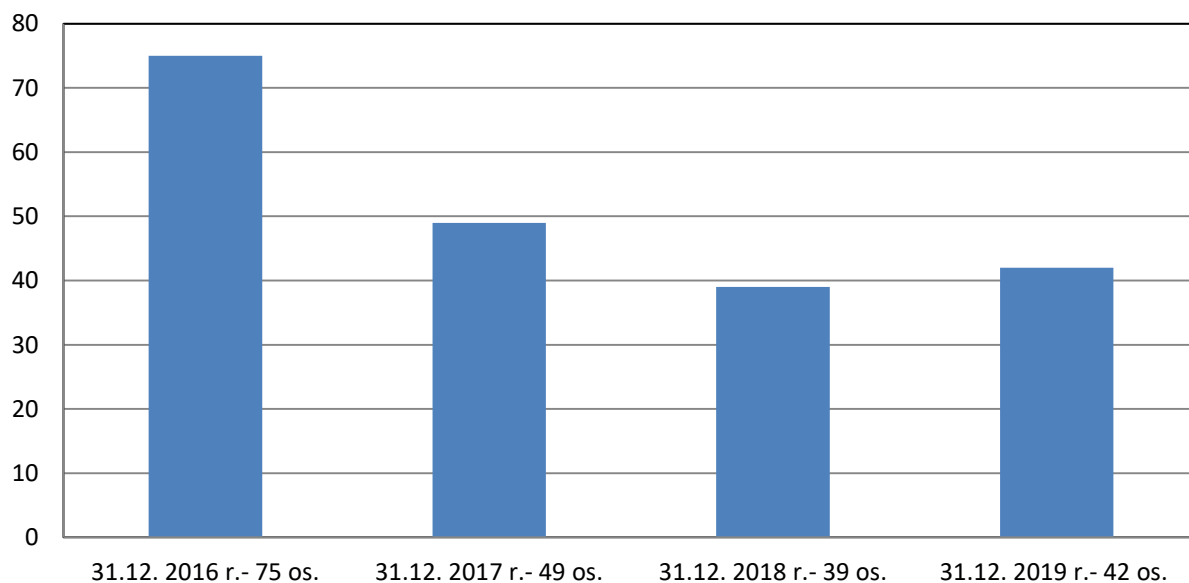
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Busku – Zdroju

Wykres 2. Liczba bezrobotnych kobiet w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Busku – Zdroju

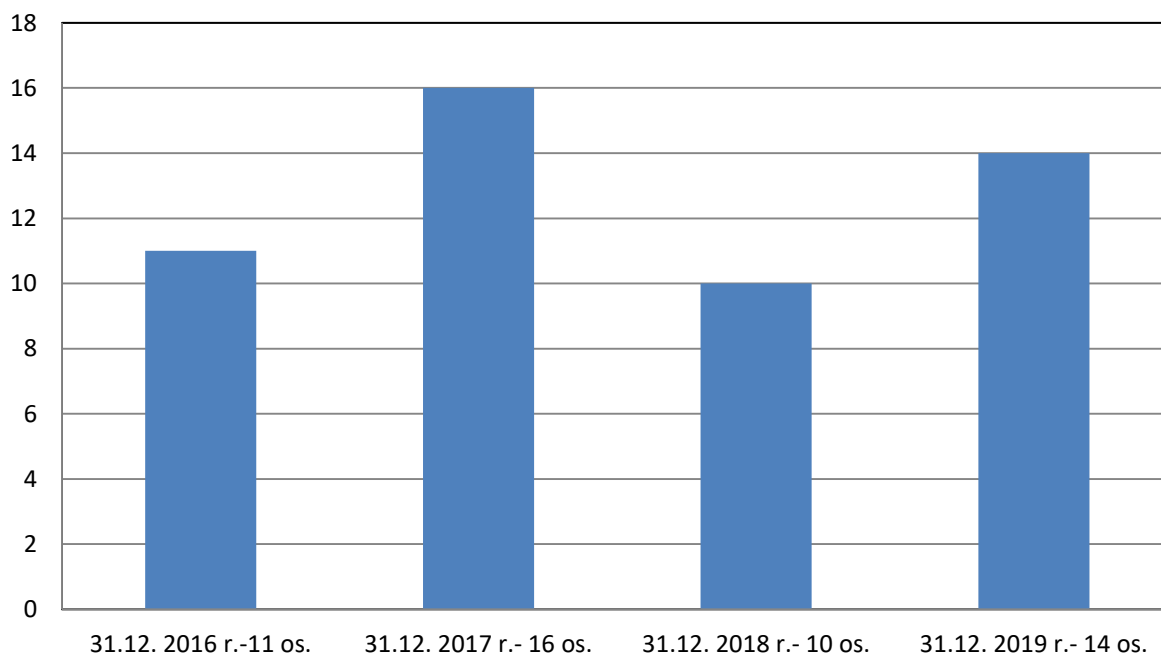
Wykres 3. Liczba bezrobotnych mężczyzn w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Busku – Zdroju

Powyższe wykresy przedstawiają liczbę osób bezrobotnych w Gminie Solec – Zdrój na koniec każdego roku w latach 2016 - 2019. Z danych wynika, że największa liczba bezrobotnych była w 2016 r. i było to 126 osób, a najmniejsza liczba osób bezrobotnych w 2019 roku. Zauważyć należy, że w każdym następnym roku ogólna liczba bezrobotnych jest mniejsza niż w roku poprzednim. Liczba bezrobotnych w ciągu 4 lat zmniejszyła się o 50 osób. Analizując powyższe dane można zauważyć, że w latach 2016, 2017 i 2019 liczba zarejestrowanych kobiet była mniejsza od liczby zarejestrowanych mężczyzn. Jedynie w roku 2018 liczba zarejestrowanych kobiet była wyższa od liczby mężczyzn.

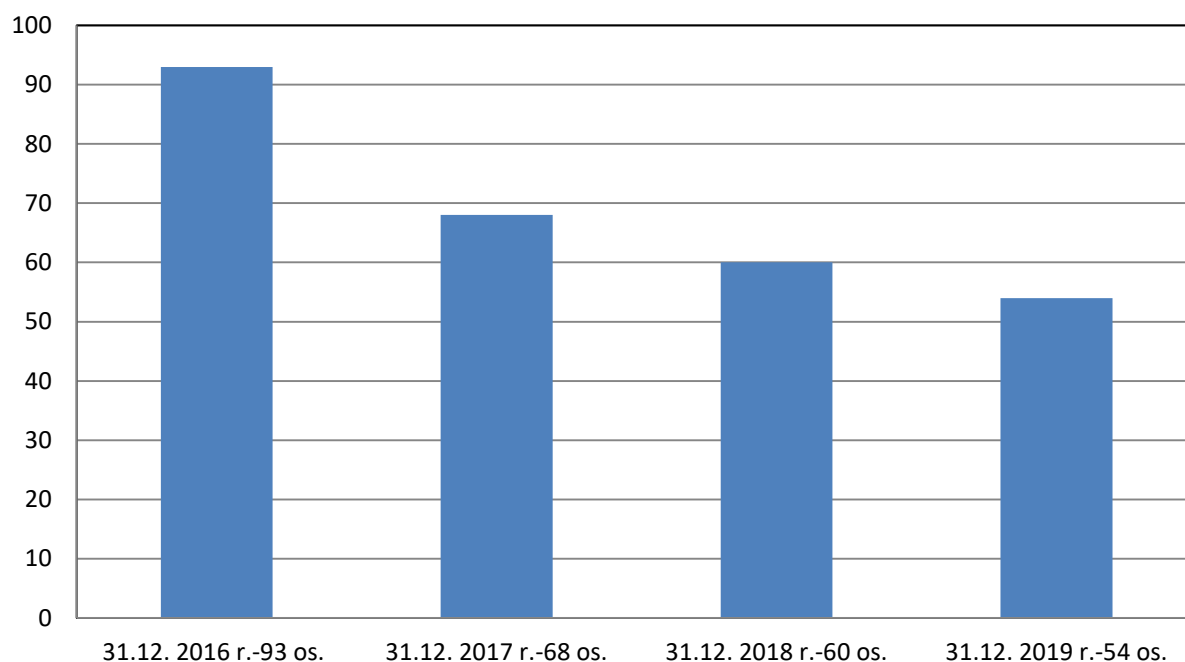
Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłki w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Busku – Zdroju

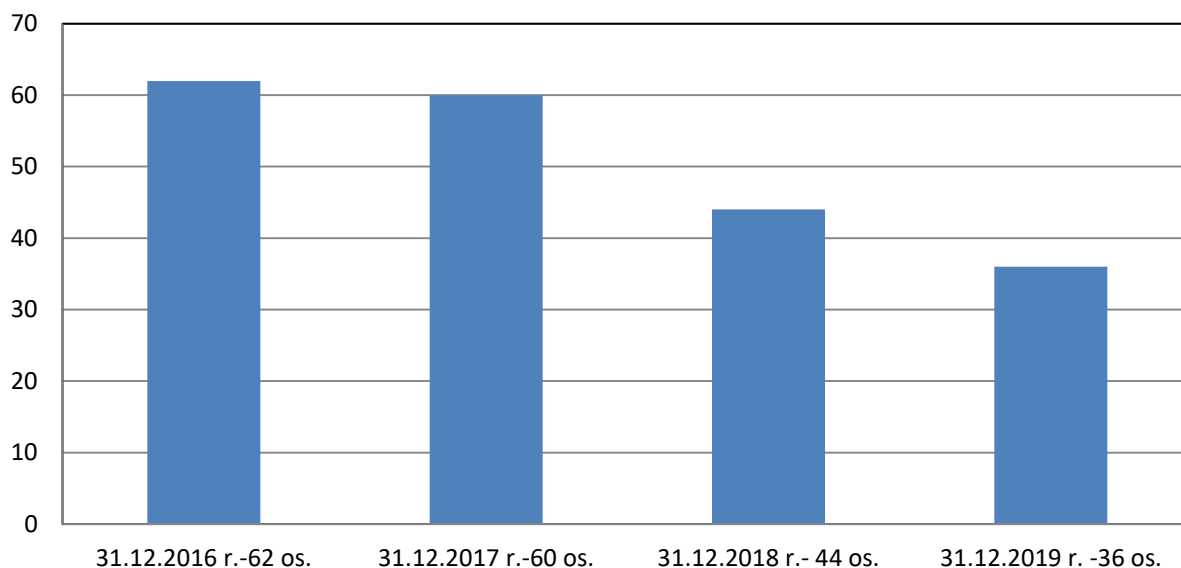
Najwięcej osób pobierało zasiłek dla osób bezrobotnych z Powiatowego Urzędu Pracy w Busku - Zdroju w 2017 roku. Natomiast w 2018 r. powyższy zasiłek pobierało 10 osób z terenu Gminy Solec – Zdrój.

Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w wieku od 18 - 44 lat w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Busku – Zdroju

Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w latach 2016 - 2019

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w 2016 r. udzielił pomocy 62 rodzinom, w których przynajmniej jedna osoba była bezrobotna. Od 2017 r. liczba tych rodzin zmalała i przedstawiała się następująco, tj. w 2017 r. obniżyła się do 60 osób, w 2018 r. było to osób 44, a w 2019 r. było 36 osób.

Aby skutecznie zwalczać bezrobocie i zapobiegać jego powstawaniu niezbędne jest podjęcie wielu działań, które przyczynią się do:

- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- stworzenie warunków do zdobywania doświadczenia zawodowego,
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Działania takie winny być podejmowane w ramach współpracy Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Klubu Integracji Społecznej. Aktywne formy wsparcia, które zostały podjęte, aby pomóc osobom w walce z bezrobociem, jak również pomóc w tworzeniu miejsc pracy to:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- dofinansowanie nauki dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy (szkolenia, kursy zawodowe),

- odbycie stażu (płatne lub bezpłatne),
- zatrudnienie subsydiowane,
- dotacje na rozpoczęcie działalności,
- usługi EURES,
- dofinansowanie kosztu studiów podyplomowych,
- realizacja programów ułatwiających znalezienie pracy (np. praca na stanowisku objęta refundacją kosztów ich wyposażenia lub doposażenia, skierowanie na prace interwencyjne).

Osoba będąca zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy ma opłacaną składkę zdrowotną, co daje jej prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Prawo to przysługuje również członkom rodziny bezrobotnego.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu muszą być wsparte szerokimi działaniami inwestycyjnymi prowadzonymi przez gminę, zmierzającymi do tworzenia systemu zachęt dla inwestorów - potencjalnych twórców miejsc pracy. Takie działania w Gminie Solec - Zdrój są prowadzone, zarówno pod kątem poszerzania terenów inwestycyjnych, jak i tworzenia zachęt ekonomicznych. Rada Gminy Solec - Zdrój Uchwałą nr XXXIII/187/2014 r. przyjęła Program pomocy de minimis skierowany do przedsiębiorców, będących podatnikami podatku od nieruchomości, realizujących inwestycje i tworzących nowe miejsca pracy na terenie gminy. Program de minimis polega na pomocy w formie zwolnienia od podatku od nieruchomości. Z programu może korzystać przedsiębiorstwo w zależności od poniesionych nakładów inwestycyjnych związanych z budową lub remontem obiektów budowlanych przeznaczonych pod działalność gospodarczą i od ilości utworzonych miejsc pracy przez okres od 1 roku do 5 kolejnych lat podatkowych. Po zmianie z dnia 14.07.2017 r. Uchwałą nr XXXII/180/2017 pomoc de minimis obowiązuje do dnia 30.06.2021 roku. Z powyższej pomocy skorzystał Malinowy Zdrój w Solcu - Zdroju i Holistic - Centrum Terapii Mięśniowo - Powięziowej w Solcu – Zdroju. Efektem tych działań jest systematycznie malejąca liczba osób bezrobotnych w gminie.

4. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę i wypełnianie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi. Pomimo swoich ograniczeń zdrowotnych osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

W codziennym życiu napotykają one na różnorodne bariery, które utrudniają im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata. Wynika to z powszechności i rozmiaru tego zjawiska. Niepełnosprawność można podzielić według różnych kryteriów:

- według rodzaju niepełnosprawności,
- okresu wystąpienia niepełnosprawności,
- stopnia niepełnosprawności.

Osoba niepełnosprawna to osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona odpowiednim orzeczeniem przez zespół do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności lub przez komisję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych bądź Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Na podstawie wydanego orzeczenia osoba może zostać zakwalifikowana do:

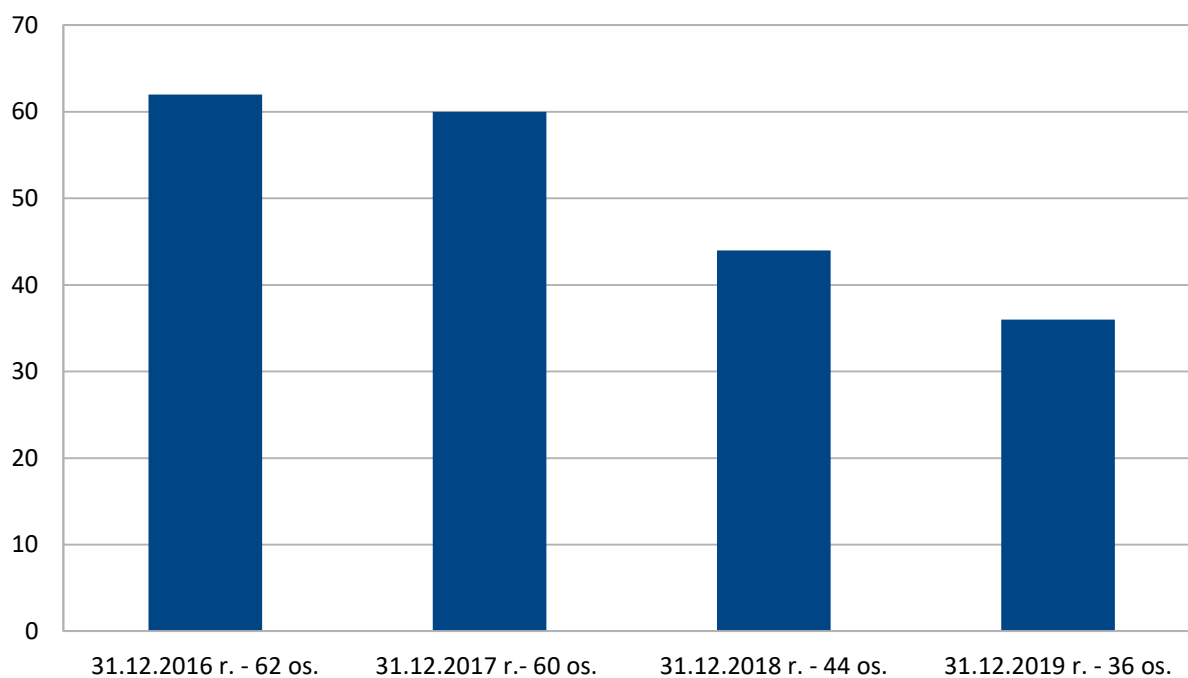
- jednego z trzech stopni niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia),
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
- niepełnosprawności (osoby do ukończenia 16 roku życia).

Osoby niepełnosprawne są zazwyczaj gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i społeczną i są grupą najbardziej narażoną na zjawisko wykluczenia społecznego i zawodowego. Dlatego też osoby niepełnosprawne powinny mieć zapewniony dostęp do fachowej opieki medycznej, edukacji, doradztwa socjalnego, wsparcia psychologicznego celem integracji ze środowiskiem lokalnym. Dlatego konieczne jest podejmowanie następujących działań:

- zintegrowanie działań podmiotów działających w sferze pomocy osobom niepełnosprawnym,
- świadczenie specjalistycznych usług w środowisku zamieszkania,
- usuwanie barier architektonicznych,
- doskonalenie systemu informacji dotyczącego usług i świadczeń dla osób niepełnosprawnych,
- stworzenie możliwości do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Poprzez zapewnienie odpowiednich warunków na płaszczyźnie ekonomicznej, społecznej i zawodowej osoby te mają szansę na godne życie mimo swej niepełnosprawności.

Wykres 7. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju w latach 2016 - 2019

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Powyższy wykres przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju. W 2016 roku pomocą zostały objęte 62 osoby, w 2017 roku liczba osób zmalała do 60. W 2018 roku liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 44, a w roku 2019 obniżyła się do 36 osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju, realizując zadania gminy o charakterze obowiązkowym, kieruje do domu pomocy społecznej i ponosi odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. O pobyt w domu pomocy społecznej mogą się starać osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Osoby wymagające wzmożonej opieki medycznej kierowane są do zakładu opiekuńczo - leczniczego. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Na terenie Gminy Solec – Zdrój znajduje się Dom Pomocy Społecznej w Zborowie dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i Dom Pomocy Społecznej w Świniarach dla osób przewlekle psychicznie chorych.

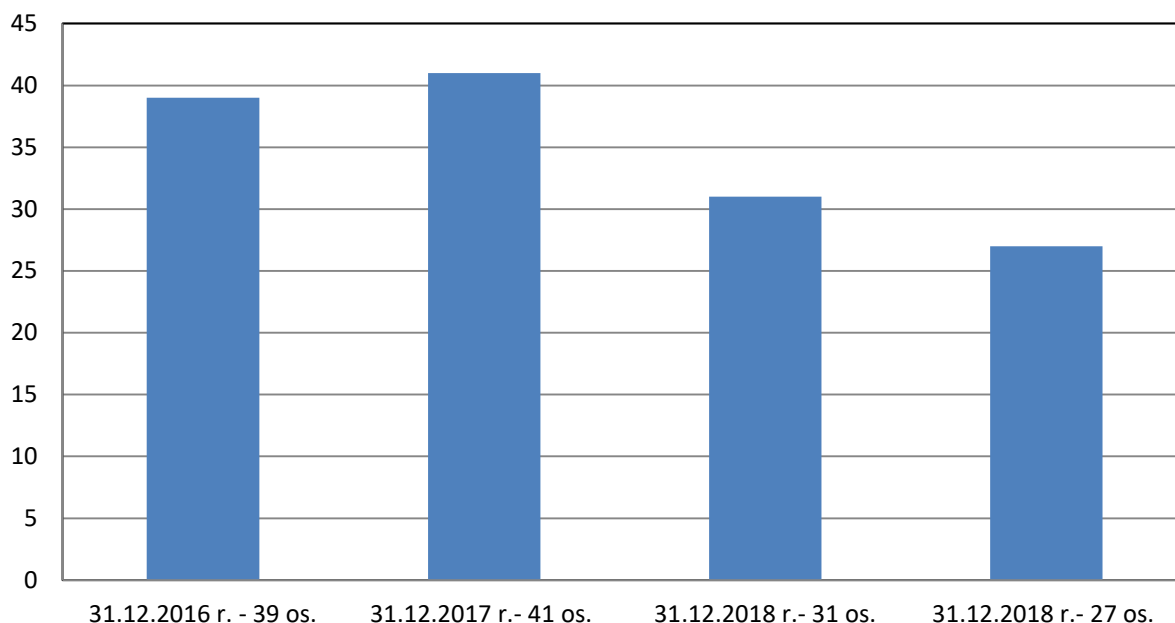
Mając na uwadze potrzeby i oczekiwania osób starszych z terenu gminy, jak i obowiązek spoczywający na gminie w sprawie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił dnia 01.04.2018 roku do Projektu „Rodzina Wspólna Troska”. Projekt prowadzony był w ramach Osi Priorytetowej 9 - Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Podziałania 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020. Liderem projektu był Powiat Buski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku - Zdroju, a partnerami były: Gmina Busko - Zdrój, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku – Zdroju, Gmina Solec – Zdrój i Caritas Diecezji Kieleckiej.

W ramach Projektu wsparciem zostało objęte 12 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, w podeszłym wieku, zamieszkałych na terenie gminy Solec – Zdrój oraz korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka. Osoby w ramach Projektu „Rodzina Wspólna Troska” otrzymały pomoc ze strony opiekuna osób starszych, opiekę pielęgniarki środowiskowej, rehabilitanta oraz psychologa w miejscu zamieszkania. Liczba świadczeń w ramach Projektu „Rodzina Wspólna Troska” w 2019 r. wyniosła 7 946, a w 2018 r. 280.

5. Długotrwała lub ciężka choroba

Długotrwała lub ciężka choroba wymaga stałego wsparcia i opieki ze strony rodziny lub państwa. Polega na zapewnieniu odpowiednich warunków ekonomicznych, mieszkaniowych i opiekuńczych oraz zagwarantowanie dostępności do usług medycznych.

Wykres 8. Liczba osób długotrwale lub ciężko chorych korzystających z pomocy społecznej w latach 2016 - 2019

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w 2016 r. pomocy finansowej udzielił 39 osobom, a w 2017 roku - 41 osobom. Natomiast w roku 2018 liczba osób długotrwale lub ciężko chorych zmalała do 31 osób, a w 2019 roku do 27 osób.

6. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie to kolejny, trudny do zdiagnozowania problem społeczny wymagający podejmowania szerokich, dobrze zorganizowanych i zaplanowanych interdyscyplinarnych działań, kierowanych zarówno do ofiar, jak i świadków oraz sprawców przemocy domowej. Przemoc w rodzinie nie jest zjawiskiem nowym. Ostatnia Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.) wnikliwie analizuje ten problem w celu zwiększenia skuteczności zwalczania tego zjawiska.

Przez pojęcie przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia (fizycznego

lub psychicznego), naruszenie ich godności, wolności, w tym seksualnej, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, psychologicznej, społecznej i moralnej.

Charakterystyczne cechy przemocy:

- jest intencjonalna (działaniem zamierzonym i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary),
- siły są nierównomierne (ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy),
- narusza prawa i dobra osobiste (narusza nietykalność fizyczną, godność),
- powoduje cierpienie i ból (sprawca naraża zdrowie i życie ofiary).

Osoby doznające przemocy w rodzinie to najczęściej kobiety. Osoby te charakteryzują się niską samooceną, wykształceniem, często są to osoby zależne od sprawcy w kwestii mieszkaniowej, materialnej. Są to osoby często zastraszone, lękliwe, mające obniżony nastrój, dolegliwości psychosomatyczne, skłonność do obwiniania siebie. Nie widzą też możliwości zmiany sytuacji.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w odpowiednich przepisach. Zadaniem gminy jest:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W Gminie Solec – Zdrój od 2010 r. jest realizowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rada Gminy Uchwałą nr XXVII/139/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. przyjęła na lata 2017 – 2021 w/w Program. Gmina Solec – Zdrój podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym powołanym przez Wójta. W skład tego zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizacji pozarządowej,
- oświaty,

- policji,
- ochrony zdrowia,
- kurator sądowy.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- udzielanie kompleksowej i profesjonalnej pomocy w rodzinie,
- zatrzymanie przemocy i niwelowanie skutków przemocy.

W Gminie Solec - Zdrój są także powołane 3 grupy robocze, które pełnią funkcję wspierającą i realizują działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie. W skład grup roboczych wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy i pedagog szkolny.

Tabela 11. Ilość prowadzonych „Niebieskich Kart” w latach 2016 - 2019

Lata	2016	2017	2018	2019
„Niebieskie Karty”	29	19	21	27

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju

7. Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w 2016 r. udzielił pomocy 42 rodzinom z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności. W 2017 roku 32 rodziny otrzymały pomoc, a 2018 roku - 27 rodzin. W roku 2018 liczba rodzin objętych pomocą wzrosła i wyniosła 30 rodzin.

Tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2016 - 2019

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objęta pomocą w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
Potrzeba ochrony macierzyństwa	42	32	27	30

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Tabela 13. Liczba rodzin z dziećmi z podziałem ze względu na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2016 - 2019

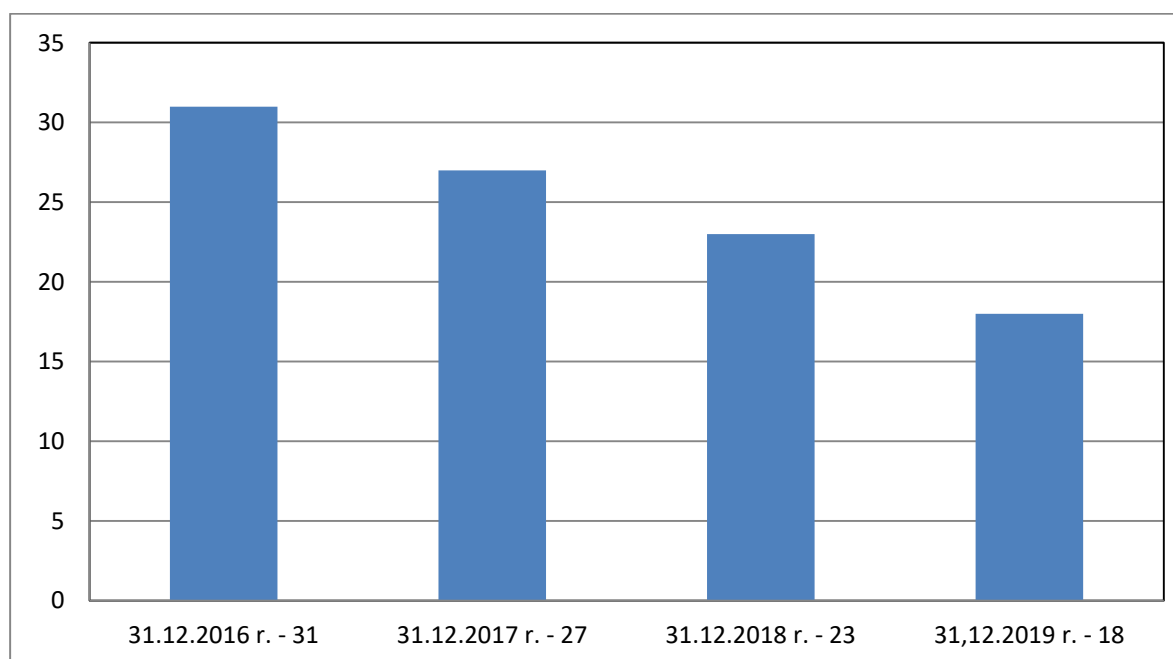
Wyszczególnienie	Liczba rodzin z dziećmi z podziałem ze względu na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
O liczbie dzieci 1	18	21	20	24
O liczbie dzieci 2	23	29	24	22
O liczbie dzieci 3	7	5	6	8
O liczbie dzieci 4	2	2	5	5
O liczbie dzieci 5	3	3	3	3
O liczbie dzieci 6	0	0	0	0
Ogółem	53	60	58	62

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

8. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych

Z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w 2016 roku z pomocy tutejszego Ośrodka skorzystało 31 rodzin, w 2017 roku - 27 rodzin, w 2018 roku - 23 rodziny, a w 2019 roku 18 rodzin. Z posiadanych danych wynika, że liczba rodzin z tym problemem maleje z roku na rok.

Wykres 9. Liczba rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, a korzystających z pomocy społecznej w latach 2016 - 2019

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

9. Trudność w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Pobyt w zakładzie karnym jest konsekwencją postępowania niezgodnego z obowiązującym prawem i często pod wpływem alkoholu, narkotyków. Pobyt ten zmienia psychikę skazanego. Zanika bądź osłabia się jego zdolność do funkcjonowania w życiu na wolności. Osoby te mają problem z dostosowaniem się do norm społecznych. Przystosowanie się do życia osoby opuszczającej zakład karny jest procesem złożonym i wymaga dużo pracy. Powrót do społeczności trudno nazwać powrotem zwłaszcza, gdy osoba wywodzi się ze środowiska przestępczego i nie ma kontaktu w rodziną, bądź te relacje są niewłaściwe. Przystosowanie się do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego stanowi trudność i wymaga dużo poświęcenia, przekraczania swoich ograniczeń na różnej płaszczyźnie. Mimo otrzymanego wsparcia ze strony instytucji (Sąd, Ośrodek Pomocy Społecznej) najważniejsza jest chęć tej osoby do zmiany. Aby ponownie funkcjonować w swoim środowisku konieczne jest zarejestrowanie się w Powiatowym Urzędzie Pracy celem posiadania dostępu do świadczeń zdrowotnych, otrzymania oferty pracy czy skierowania na szkolenie, podjęcie pracy, rozwijanie zainteresowań, wszystkiego co pozwoli tej osobie zapłacić lukę, jaka powstała w związku z pobytem w zakładzie karnym. Trudność w procesie przystosowania się będą stwarzały takie bariery jak: brak wykształcenia, brak środków do życia.

Dane dotyczące przyznanej pomocy osobom po opuszczeniu zakładu karnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Liczba osób, którym udzielono pomocy z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego

	Udzielenie pomocy z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.			
	2016	2017	2018	2019
Ilość osób	5	4	3	2

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

10. Alkoholizm

Jedno z najbardziej typowych uzależnień w naszym kraju i chyba największy nasz problem społeczny to alkoholizm. W ostatnich latach obserwujemy silne tendencje wzrostu spożycia substancji uzależniających. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, a zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej. Nadmierne spożywanie napojów alkoholowych powoduje szereg zaburzeń czynności psychofizycznych i uszkodzenia prawie wszystkich narządów wewnętrznych. Specyficzną cechą choroby alkoholowej jest to, że dotyczy ona również rodzin osób uzależnionych, bowiem to ich członkowie ponoszą większość konsekwencji psychospołecznych i ekonomicznych związanych z alkoholem, stając się osobami współuzależnionymi. Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utratę zatrudnienia. Alkoholizm w większości jest powodem innych dysfunkcji jak bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie.

Z przeprowadzonych badań wynika, że uzależnienie rozpoznaje się, gdy występują przynajmniej trzy z niżej wymienionych objawów:

- zmiana tolerancji na alkohol,
- silna potrzeba picia, której towarzyszy uczucie podobne do głodu,
- utrata kontroli nad piciem,
- koncentracja życia wokół spożywania alkoholu,
- picie alkoholu pomimo widocznych szkód zdrowotnych, społecznych,
- przykre objawy abstynencji,
- nawroty picia po próbach okresowej abstynencji.

Alkoholizm w Gminie Solec - Zdrój jest traktowany jako jeden z ważnych problemów społecznych. Dlatego realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych na rok 2020, przyjęty przez Radę Gminy Solec - Zdrój Uchwałą nr XIV/78/2019 w dniu 30.12.2019 r. Istotnym elementem polityki samorządu Gminy Solec - Zdrój w zakresie uzależnień jest profilaktyka i naprawcza działalność prowadzona przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład komisji wchodzi pięć osób. Komisja realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności:

1. Inicjowanie zadań w zakresie:

- pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniuje i wydaje postanowienia w sprawie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z Uchwałą Rady Gminy Solec – Zdrój oraz prowadzi kontrole w punktach sprzedaży pod względem przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

W 2016 roku w/w Komisja podejmowała działania na rzecz 25 osób, w 2017 roku – 26 osób, w 2018 roku – 14 osób i w 2019 roku - 19 osób. Na Komisję osoby są zgłaszane przez rodzinę bądź pracownika socjalnego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z osobami wezwanymi przeprowadziła rozmowę ostrzegawczą, skierowała do Punktu Konsultacyjnego w Urzędzie Gminy Solcu - Zdroju, wystąpiła z wnioskiem do Sądu o leczenie odwykowe, bądź tak wpłynęła na osobę, że dobrowolnie chciała ona podjąć leczenie odwykowe. Ilość podejmowanych działań w latach 2016 - 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Solcu - Zdroju w latach 2016 – 2019

Działania	Podejmowane działania w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
Liczba osób zgłoszonych na komisję	25	26	14	19
Liczba osób zgłoszonych, które stosują przemoc w rodzinie	11	10	6	8
Liczba wysłanych wezwań na Komisję	31	43	18	24
Liczba wysłanych zaproszeń na Komisję	24	22	18	23
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowę ostrzegawczą.	13	5	4	1
Liczba osób, które zostały skierowane do punktu konsultacyjnego w Urzędzie Gminy Solcu - Zdroju	2	6	7	6
Liczba osób wobec których wystąpiono z wnioskiem do Sądu o leczenie odwykowe	10	15	3	11
Liczba osób, które po rozmowie podjęły leczenie dobrowolne	0	0	0	1

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

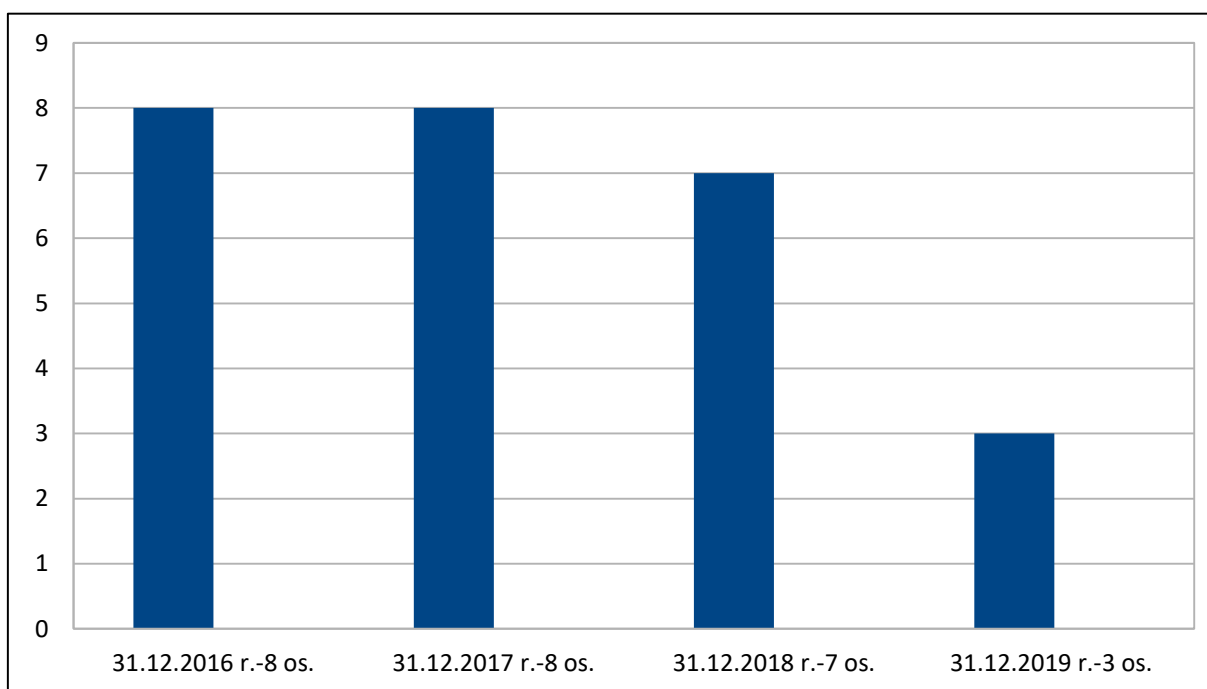
Na terenie Gminy Solec – Zdrój funkcjonuje punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Mieści się on w budynku Urzędu Gminy. Pracownik pełniący w punkcie konsultacyjnym dyżur (w każdy poniedziałek od godz. 7.30 do 11.00) jest zobowiązany przyjąć każdą zgłaszającą się osobę zainteresowaną powyższą problematyką. Osoba zgłaszająca się może uzyskać w nim wyczerpujące informacje o chorobie alkoholowej, jej przyczynach, przebiegu i skutkach, możliwości podjęcia leczenia w zamkniętych zakładach leczenia odwykowego, możliwości dobrowolnego skorzystania z alternatywnych form leczenia oraz potrzebne wsparcie. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego w Urzędzie Gminy w Solcu - Zdroju w latach 2016 - 2019.

Tabela 16. Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego w Urzędzie Gminy w Solcu – Zdroju w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego w Urzędzie Gminy z podziałem na lata			
	2016	2017	2018	2019
Łączna liczba osób zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego	46	41	39	38
Osoby z problemem alkoholowym	43	38	35	36
Osoby z rodziny	3	3	4	2
Łączna liczba udzielonych konsultacji	205	169	161	171
Udzielane konsultacje osobom z problemem alkoholowym	198	163	153	167
Udzielane konsultacje osobom z rodziny	7	6	8	4

Źródło: Dane z Punktu Konsultacyjnego w Solcu – Zdroju

Wykres 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w latach 2016 - 2019

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

11. Narkomania

Narkomania należy do coraz powszechniejszych i najpoważniejszych problemów społecznych. Narkotyki społecznie uważane są za niezwykle groźne substancje psychoaktywne wykluczające możliwość kontrolowanego ich używania, prowadzące do uzależnienia oraz poważnych negatywnych konsekwencji. Narkotykiem to substancja pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, której przyjmowanie powoduje zdegenerowanie organizmu. Wpływa na czynności mózgu, prowadząc do różnorodnych zmian nastroju, spostrzegania, świadomości oraz zachowania. Zażywanie środków psychoaktywnych stanowi problem wielowymiarowy, gdyż powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na stan zdrowia, relacje rodzinne, społeczne i ostatecznie prowadząc do przedwczesnej śmierci. Zjawisko to dotyka wszystkich grup społecznych, bez względu na region, wiek, wykształcenie i status finansowy. Narkomanii sprzyja natomiast powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz metoda poszukiwania nowych wrażeń i doznań.

W ostatnich latach obserwujemy w naszym kraju znaczny wzrost rozmiarów problemu narkomanii. Odnotowuje się znaczny wzrost substancji psychoaktywnych wśród młodzieży, jak również wśród dorosłych. Problemy narkomanii pojawiają się na terenie szkół, w których rośnie zjawisko eksperymentalnego i okazjonalnego używania narkotyków wśród młodzieży. Dostępność i rozpowszechnianie narkotyków dotyczy głównie konopi indyjskich, marihuany, haszyszu, amfetaminy, LSD, a także leków uspokajających i nasennych czy dopalaczy.

Narkomania jako jeden z problemów społecznych, swoim zasięgiem obejmuje coraz większą liczbę osób, w tym młodzież i dzieci. Biorąc pod uwagę konsekwencje uzależnienia od środków psychoaktywnych, skuteczne mogą być tylko działania kompleksowe, zaplanowane na szeroką skalę, a ich realizowanie wymaga zaangażowania wielu różnych instytucji, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej.

Narkomania w Gminie Solec - Zdrój traktowana jest jako ważny problem społeczny zaraz po alkoholizmie. Rada Gminy Solec - Zdrój Uchwałą nr XXXII/181/06 w dniu 04.08.2006 roku przyjęła do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Strategicznym celem uchwalonego programu jest promowanie i propagowanie idei zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki w zakresie uświadamiania negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych, ze szczególnym położeniem nacisku na następstwa zażywania substancji narkotycznych w aspekcie społecznym, psychosomatycznym, zawodowym i rodzinnym.

Program ten obejmuje działania na rzecz zdrowia publicznego wykorzystując w pełni fakt stopniowej decentralizacji tych działań. Uwzględnia rosnący wpływ społeczności lokalnej i jej liderów na kształtowanie polityki wobec narkotyków. Głównym realizatorem Programu oraz instytucją koordynującą działania wszystkich jednostek uczestniczących w realizacji zadań objętych programem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju.

12. Klęski żywiołowe lub ekologiczne

Na terenie Gminy Solec - Zdrój w dniach 21 i 22 maja 2019 roku wystąpiły szkody powstałe w wyniku niekorzystnego zjawiska atmosferycznego „deszczu nawalnego”, noszącego znamiona klęski żywiołowej. W związku z tym na podstawie lustracji przeprowadzonej w miejscu zamieszkania 10 rodzin zakwalifikowano do pomocy finansowej. Osiem rodzin otrzymało pomoc ze środków z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych na łączną kwotę 35 080 zł. Natomiast 2 rodziny otrzymały po 500,00 zł. - jednorazową pomoc w formie zasiłku celowego niepodlegającego zwrotowi na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej ze środków własnych gminy. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Kwota środków wydanych na pomoc społeczną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ramach zadań zleconych

Wyszczególnienie	Kwota środków wydawanych na pomoc społeczną w Gminie Solec - Zdrój w latach 2016 - 2019			
	2016	2017	2018	2019
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową i ekologiczną	0	0	0	35 080
Liczba rodzin	0	0	0	8
Liczba osób w rodzinie	0	0	0	17
Ogółem	0	0	0	35 080

Źródło: Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

13. Wspieranie rodziny

Kwestia dziecka i rodziny w polityce społecznej traktowana jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci koncentruje się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty i systemu ochrony

zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu różnych zagrożeń życiowych poprzez m.in. zapewnienie opieki dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.

Od 2012 r. uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednostkami organizacyjnymi w tymże aspekcie są podmioty samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej obowiązane do wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Na terenie Gminy Solec – Zdrój realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/226/2018 przez Radę Gminy w Solcu – Zdroju. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Solec – Zdrój skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz z innymi problemami społecznymi, które narażają owe rodziny na wykluczenie społeczne. W ramach Programu rodziny mają zapewnione wsparcie pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny.

W latach 2016 - 2019 rodziny z terenu naszej gminy w ramach realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej otrzymały wsparcie w postaci asystenta rodziny. Udziela on pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi i psychologicznych;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną i dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

W latach 2016 - 2019 asystent rodziny swoim wsparciem objął większość bądź wszystkie rodziny wieloprotymowe w łącznej liczbie - 37 rodzin, w tym 87 dzieci. W roku 2016 i 2017 r. - 9 rodzin, w 2018 r. - 7 rodzin, a w 2019 r. - 10 rodzin.

Tabela 18. Wsparcie udzielane rodzinom przez asystenta rodziny w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienia	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Rodziny wieloproblemowe	11	9	8	9
Zatrudniony asystent rodziny	1	1	1	1
Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną	9	9	8	10
Liczba dzieci w tych rodzinach	23	23	18	23
Liczba osób w tych rodzinach	40	40	37	40

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Asystent rodziny w 2016 r. udzielał wsparcia 1 rodzinie w okresie do 6 mies., do 12 mies. - 8 rodzinom, które to wsparcie zostało zakończone osiągnięciem wspólnie założonego celu. Wsparcie asystenta w 2017 r. było podobne do roku 2016, ponieważ osiągnięto cel w 9 rodzinach, przy współpracy do 6 mies. z 3 rodzinami i do 12 mies. z 6 rodzinami. Nadmienić należy, że osiągnięcie założonej poprawy funkcjonowania rodzin pokrywało się z zakończeniem pracy przez asystenta rodziny. W latach 2018 - 2019 nie został osiągnięty cel pracy z rodziną i rodziny otrzymują wsparcie do nadal.

Tabela 19. Okres trwania pracy asystenta rodziny z rodziną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019

Okres trwania pracy asystenta rodziny z rodziną	Liczba rodzin z podziałem na lata			
	2016	2017	2018	2019
Do 3 miesięcy	0	0	0	2
Od 4 do 6 miesięcy	1	3	8	1
Od 7 do 12 miesięcy	8	6	0	7
Powyżej 12 miesięcy	0	0	0	0
Osiągnięcie celu pracy	9	9	0	0

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Tabela 20. Liczba rodzin, a przyczyny zakończenia pracy asystenta rodziny z rodziną w latach 2016 - 2019

Przyczyny	Liczba rodzin			
	2016	2017	2018	2019
Odmowa rodziny do dalszej współpracy z asystentem rodziny	0	0	0	0
Brak efektów pracy asystenta rodziny z rodziną	0	0	0	0
Zmiana metod pracy	0	0	0	0
Inne przyczyny :	9 zakończenie pracy przez asystenta	9 zakończenie pracy przez asystenta	8 zakończenie pracy przez asystenta	1 wyjazd rodziny

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju

Wszystkie rodziny, z którymi pracował asystent to rodziny wieloprotymowe, borykające się z trudnościami dnia codziennego, jak również z opieką i wychowywaniem dzieci. Bardzo często są to rodziny z problemem alkoholowym, wymagające wsparcia, aby mogły poradzić sobie z bieżącymi trudnościami tak, aby nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej opierając się bezpośrednio na kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania. W ramach realizacji swoich zadań asystent rodziny współpracuje z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia, terapeutami, wychowawcami szkolnymi, kuratorami, pedagogami szkolnymi w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat rodziny. Działania podejmowane na rzecz wprowadzania pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Każda rodzina ma inne problemy i potrzebuje indywidualnego podejścia i wsparcia. W związku z tym asystent rodziny opracowuje wspólnie z rodziną indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednie działania.

Gmina w latach 2016 - 2019 otrzymywała dofinansowanie w ramach dotacji celowej na realizację programu asystent rodziny i koordynator rodziny i pieczy zastępczej. Dofinansowanie w 2016 roku wyniosło 15 975,00 zł., w 2017 roku 4 158,00 zł., w 2018 roku

5 622,00 zł., a w 2019 roku 15 471,00 zł. Oprócz powyższej dotacji otrzymano środki z Funduszu Pracy: w 2018 roku w wys. 2 211,00 zł. i w 2017 roku 8 442,00 zł.

Na terenie gminy jest realizowany wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023, którego celem jest m.in. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. Program zakłada zapewnienie dożywiania dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej, a zwłaszcza osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Beneficjentami programu są osoby i rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kwoty kryterium dochodowego. W ramach tego programu pomoc otrzymało: w 2016 r. - 235 osób, w 2017 r. - 329 osób, w 2018 r. - 241 osób i w 2019 r. – 253 osoby.

Szczególną rolę w wsparciu rodzin na terenie Gminy Solec – Zdrój odgrywa rządowy program „Rodzina 500+” realizowany od kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze w ramach Programu „Rodzina 500+” jest skierowane do rodzin z dziećmi. Od początku realizacji tego programu do czerwca 2019 r. prawo do otrzymania świadczenia na pierwsze dziecko miały jedynie rodziny, w których dochód na członka rodziny był poniżej 800,00 zł., a w przypadku dziecka niepełnosprawnego 1200,00 zł. Na kolejne dziecko otrzymywało się środki bez względu na dochód. Od 1 lipca 2019 r. nastąpiły zmiany w ustawie i świadczenie wychowawcze należy się każdemu dziecku do 18 roku życia, bez względu na dochód w rodzinie. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób otrzymujących świadczenie wychowawcze.

Tabela 21. Liczba osób otrzymujących świadczenie wychowawcze w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019

Lata	2016	2017	2018	2019
Liczba osób otrzymujących świadczenie wychowawcze	824	847	793	915

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

System pomocy społecznej uzupełniają zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, które w sposób istotny stanowią wsparcie dla rodzin, w tym w szczególności rodzin

z dziećmi. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz innych świadczeń wypłacanych w latach 2018 – 2019.

Tabela 22. Liczba osób korzystających z zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz innych świadczeń w latach 2018 - 2019

Rodzaje świadczeń	Liczba osób korzystających z zasiłku rodzinnego i dodatków w latach 2018 - 2019	
	2018	2019
Zasiłek rodzinny	422	488
Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	18	31
Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	6	13
Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	7	10
Dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	53	70
Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	17	22
Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	288	283
Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecka nauki w szkole poza miejscem zamieszkania/dojazd/zamieszkanie	55/11	104/20
Zasiłek pielęgnacyjny	267	279
Świadczenie pielęgnacyjne	21	22
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	28	37
Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	11
Zasiłek dla opiekuna	14	11
Świadczenie rodzicielskie	3	5
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

Ponadto w 2019 r. były opłacane składki zdrowotne dla 21 osób pobierających niektóre świadczenia rodzinne, a w 2018 r. dla 22 osób.

Kolejnym wsparciem rodzin jest rządowy program „Dobry Start”, wprowadzony od lipca 2018 r. „Dobry Start” to wyprawka szkolna w wysokości 300,00 zł. stanowiąca jednorazowe wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole do ukończenia przez nie 20 roku życia, bądź w przypadku dziecka niepełnosprawnego do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie przyznawane jest bez względu na dochód. Z tego wsparcia w 2019 r. skorzystało 585 uczniów, a w 2018 r. - 582.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od kilkunastu lat realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem Programu jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Z tej pomocy mogą skorzystać osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nieprzekraczający 1 542,20 zł. w przypadku osoby samotnie gospodarującej (701,00 zł. x 220 %) i 1 161,60 zł. w przypadku osoby w rodzinie (528,00 zł. x 220 %). W ramach programu beneficjenci mogą także skorzystać z bezpłatnych szkoleń lub warsztatów dotyczących m.in. przygotowywania posiłków, dietyki oraz zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności. Warsztaty są prowadzone przez ekspertów kulinarnych, kuchmistrzów, dietetyków. Z tej formy pomocy co roku korzysta 900 osób z naszej Gminy.

Gmina prowadzi również poradnictwo prawne dla rodzin w kryzysie. W 2019 r. z tej formy pomocy skorzystało 280 rodzin. Kolejnym podjętym działaniem na rzecz rodziny przez Gminę Solec – Zdrój w 2019 r. był udział w Programie profilaktyki zintegrowanej: Archipelag Skarbów, którego celem była promocja wizerunku rodziny poprzez działania podnoszące kompetencje rodzicielskie oraz wzmacniające, promujące rodzinę. W 2019 roku rodzice z naszej gminy mieli możliwość uczestniczenia w 3 projektach edukacyjnych podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców. W projektach brało udział 200 osób.

14. Pomoc instytucjonalna

Na terenie Gminy Solec – Zdrój w miejscowości Zborów znajduje się Dom Pomocy Społecznej, którego podmiotem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Busku – Zdroju. W strukturze tej placówki mieszczą się lokale aktywizujące dla osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W Świniarach mieści się Zespół Placówek Caritas, w którego

skład wchodzi: Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, Środowiskowy Dom Samopomocy, Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Hostel dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.

Tabela 23. Liczba osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej oraz poniesione przez Gminę Solec – Zdrój na ten cel wydatki w latach 2016 - 2019

Wyszczególnienie	Osoby przebywające w domu pomocy społecznej			
	2016	2017	2018	2019
Liczba osób	3	5	4	3
Łącznie środki wydane przez gminę	48 731,00	69 213,00	70 750,00	68 804,00

Źródło: Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju

W latach 2016 – 2019 z pobytu w Domu Pomocy Społecznej skorzystało 5 osób. W Środowiskowym Domu Samopomocy, w ramach pobytu dziennego, uczestniczyły 32 osoby z terenu gminy Solec – Zdrój i gmin ościennych.

III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW

1. Misja

Gmina Solec - Zdrój poprzez współpracę z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi na różnej płaszczyźnie chce zapewnić swoim mieszkańcom jak najlepsze warunki życia, umożliwić realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych poprzez:

- zapewnienie wszystkim osobom potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej, rzeczowej lub usługowej, oraz szeroko pojętego poradnictwa,
- integrację zawodową i społeczną różnych grup społecznych w tym osób niepełnosprawnych jako grupy osób z szczególnego ryzyka i zapobieganie ich wykluczeniu społecznemu,
- aktywizację społeczności lokalnych przy wsparciu organizacji pozarządowych,
- wspieranie inicjatyw lokalnych,
- pomoc w wyjściu z długotrwałego bezrobocia,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa i informacji.

Wszelkie działania prowadzone są w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby osób i rodzin, zaś przy ich realizacji wykorzystywany będzie istniejący potencjał ludzki i instytucjonalny. Gmina Solec – Zdrój stawia na szeroką pojętą profilaktykę oraz budowanie lokalnego partnerstwa przy rozwiązywaniu problemów społecznych. Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich zaktywizowanie do włączenia się w rozwiązywanie istniejących problemów oraz podejmowania wspólnych działań na rzecz dobra wspólnego. Uznaje się, że problemy indywidualne jak i społeczne mogą zostać rozwiązane przy współdziałaniu osób zainteresowanych.

2. Podstawowe założenia strategii na lata 2021 – 2025

Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Solec – Zdrój uznawana jest za problemy społeczne, będące konsekwencją zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Ich przykładem są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, uzależnienia i niezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Problemy te często nie są osamotnione, nie występują w izolacji od siebie ale przenikają się, pogłębiają i tworzą inne problemy. Gwarantem prawidłowego funkcjonowania człowieka jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb życia. Brak dostatecznych środków finansowych powoduje, że większość osób zgłasza się po wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej i dlatego też konieczne jest, aby w szczególnie trudnym dla osób i rodzin okresie udzielona została pomoc adekwatna do ich potrzeb.

Oprócz form pomocy o charakterze finansowym, rzeczowym lub usługowym konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych poprzez szeroko rozumiane poradnictwo, wsparcie psychologiczne lub prawne, aktywizację społeczną. Celem tych wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji, doprowadzenie do usamodzielnienia się osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych oraz wyposażenia ich w narzędzia umożliwiające samodzielnie radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami.

Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażującej sferę polityczną, gospodarczą i społeczną. Dlatego ważne jest stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanej do całej rodziny, a nie odrębnie do poszczególnych jej członków. Aby to uzyskać należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje

pozarządowe i kościelne). Instytucje te i organizacje powinny prowadzić wspólne działania w celu przeciwdziałania powstawaniu problemów społecznych. Powinny one również przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu rodzin oraz włączać w życie społeczne środowiska już wykluczone. Podmioty realizujące powyższe zadania muszą zwiększać efektywność swoich działań, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji ich przedstawicieli oraz poszukiwanie i wypracowanie nowych metod pracy.

3. Główne cele strategiczne

Uwzględniając założenia strategii na lata 2021 - 2025 można sformułować następujące cele strategiczne:

1. Zabezpieczenie środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb materialno - bytowych osób i rodzin,
2. Ulepszanie istniejących i wprowadzanie nowych form pomocy celem zwalczania negatywnych skutków istniejących problemów i motywowania ludzi do działań oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans oraz włączanie zagrożonych środowisk w życie społeczne,
3. Zwiększenie skuteczności działań instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, poprzez stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanej do rodziny oraz zwiększenie efektywności działań.

4. Działania strategiczne na lata 2021 - 2025

Cel strategiczny nr 1.

Celem działań jest zabezpieczenie środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb materialno - bytowych osób i rodzin (pomoc materialna, rzeczowa, usługowa, praca socjalna).

Sposób realizacji:

- świadczenie pomocy finansowej lub rzeczowej dostosowane do indywidualnych potrzeb osób i rodzin w formach określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- zapewnienie dożywiania dzieciom w szkołach oraz innym osobom wymagającym takiego rodzaju wsparcia,
- zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym,

- zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych lub umieszczenia w domu pomocy społecznej,
- świadczenie pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych w szczególności w celu likwidacji barier architektonicznych i pomoc w zapewnieniu uzyskania niezbędnego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego,
- wykorzystywanie w większym stopniu kontraktów socjalnych, jako skutecznie aktywizującego narzędzia wsparcia osób otrzymujących świadczenie z pomocy społecznej,
- konieczność wypracowania metod docierania z informacją o możliwości uzyskania wsparcia do osób potrzebujących pomocy poprzez różnorodne kanały, jak lokalne media, parafie, czy kontakty sąsiedzkie,
- wypłata dodatków mieszkaniowych,
- wypłata świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, jednorazowego świadczenia „Za życiem”,
- wypłata świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”,
- wypłata stypendium szkolnego.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Gminy,
- PFRON,
- Organizacje pozarządowe, kościelne i stowarzyszenia,
- Sponsorzy.

Cel strategiczny nr 2.

Ulepszanie istniejących i wprowadzanie nowych form pomocy w celu zwalczania negatywnych skutków istniejących problemów i motywowania ludzi do działań oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans oraz włączanie zagrożonych środowisk w życie społeczne.

Sposób realizacji:

- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,

- aktywne formy walki z bezrobociem (szkolenia poradnictwo, pośrednictwo, usługi rynku pracy),
- pomoc rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży, wzmocnienie roli rodziny (asystent rodziny), kampanie edukacyjne z zakresu zdrowego stylu życia i na rzecz promowania pozytywnych wzorców relacji rodzinnych, akcje informacyjne, warsztaty z zakresu profilaktyki i wczesnej interwencji,
- budowanie systemu wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy (punkt konsultacyjny, ośrodek wsparcia, współpraca z policją i ośrodkiem interwencji kryzysowej, pomoc prawna, kontakt z terapeutą),
- przygotowanie programów skierowanych w szczególności do osób niepełnosprawnych, uzależnionych, rodzin dysfunkcyjnych (Program Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- skuteczny system polityki zdrowotnej (stały dostęp do lekarza pierwszego kontaktu i pielęgniarki środowiskowej, współpraca ze szpitalami, DPS, ŚDS, ZOL i pielęgniarką długoterminową),
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży (tworzenie i prowadzenie świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych itp.),
- zwiększenie aktywności osób starszych (dzień seniora, dzień babci i dziadka, choinka, wigilia), integrowanie osób starszych ze społecznością lokalną,

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Policja,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminne Centrum Kultury,
- Punkt Konsultacyjny,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku - Zdroju,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Solcu - Zdroju,
- Organizacje pozarządowe, kościelne i stowarzyszenia.

Cel strategiczny nr 3.

Zwiększenie skuteczności działań instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, poprzez stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego do rodzin oraz zwiększenie efektywności działań.

Sposób realizacji:

- nawiązywanie współpracy z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami o charakterze publicznym i niepublicznym, w tym pozarządowymi i kościelnymi, w celu:

- diagnozowania problemów,
- monitorowania rodzin z dysfunkcjami,
- podejmowania działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania ich,
- tworzenia programów profilaktycznych i naprawczych,
- informowania mieszkańców gminy o przysługujących im prawach i uprawnieniach, poprzez różnorodne kanały, jak lokalne media, parafie, czy kontakty sąsiedzkie,
- utworzenie na szczeblu gminy zespołu interdyscyplinarnego, koordynującego poszczególne działania naprawcze i profilaktyczne, w skład którego wchodziłoby przedstawiciele instytucji i organizacji lokalnych.

Realizatorzy :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Instytucje rządowe i samorządowe,
- Lokalne media,
- Organizacje pozarządowe i kościelne.

5. Priorytety

Wszystkie powyższe cele są ze sobą ściśle powiązane i wymagają jak najszybszego wdrożenia, ponieważ wiążą się z poprawą życia mieszkańców Gminy Solec – Zdrój, a w szczególności mają za zadanie zapobiegać marginalizacji osób i dzieci. Jednak ze względów finansowych i kadrowych realizacja wszystkich jednocześnie celów jest niemożliwa. Dlatego wybrano cele priorytetowe, których realizację należy rozpocząć w pierwszej kolejności. Do nich należy zaliczyć:

- zabezpieczenie środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin, w tym świadczenie niezbędnej pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej,
- aktywizację społeczną i zawodową osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem,
- przygotowanie programów skierowanych ku poszczególnym grupom ryzyka, w szczególności niepełnosprawnym, długotrwale bezrobotnym, rodzinom wielodzietnym, niepełnym i dysfunkcyjnym, aktywizację społeczności lokalnych mającą na celu:
 - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - tworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do podstawowych źródeł finansowania działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych należy zaliczyć:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy Solec – Zdrój,
- środki z budżetu państwa,
- sponsorzy,
- inne .

V. ANALIZA MOCYCH I SŁABYCH STRON GMINY

Podstawy analizy mocnych i słabych stron (SWOT) stworzył H.I. Asoff. Analiza ta stanowi jedną z podstawowych metod strategicznych i polega na ocenie elementów, które należy wykorzystać lub eliminować podczas realizacji zadań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Mocne strony to wszystkie atuty oraz czynniki, które w sposób pozytywny wyróżniają gminę wśród innych oraz wspomagają rozwój i osłabiają zagrożenia. Elementy te należy szczególnie wzmacniać. Słabe strony to wszelkiego rodzaju braki oraz ograniczenia mogące utrudniać lub uniemożliwiać realizację celów strategicznych. Określenie tych czynników jest szczególnie istotne, ponieważ można wówczas podejmować działania mające na celu ich wyeliminowanie lub zminimalizowanie.

Mocne i słabe strony w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	
Mocne strony	Słabe strony
Pomoc społeczna	
<p>1. Wykwalifikowana kadra pomocy społecznej</p> <p>2. Udzielanie wsparcia osobom potrzebującym</p> <p>3. Dobra współpraca z innymi jednostkami samorządowymi z terenu gminy i powiatu</p> <p>4. Dogodne położenie gminy do rozwoju turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego</p> <p>5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi</p> <p>6. Bezpłatna dostępność do poradnictwa</p> <p>7. Spadek osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy</p>	<p>1. Brak mieszkań socjalnych</p> <p>2. Niedostateczna dostępność do specjalistycznych usług medycznych</p> <p>3. Rosnąca przemoc w rodzinie i w szkole</p> <p>4. Brak pełnej diagnozy problemów społecznych np. narkomanii, niepełnosprawności</p> <p>5. Rosnąca ilość osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonym tym zjawiskiem</p> <p>6. Niewystarczające środki na realizację działań profilaktycznych i naprawczych w szczególności na pomoc społeczną</p> <p>7. Wzrost zatrudnienia bez umowy</p> <p>8. Niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców</p> <p>9. Mimo spadku bezrobocia w dalszym ciągu brak wystarczających miejsc pracy na terenie gminy</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Poszerzenie współpracy między gminą i organizacjami pozarządowymi</p> <p>2. Wzrost poziomu wykształcenia wśród społeczeństwa</p> <p>3. Możliwość wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez dostęp do stypendium gminnych i unijnych</p> <p>4. Rozwój gminy w kierunku turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego</p> <p>5. Dodatni przyrost naturalny</p> <p>6. Rozwój gospodarczy gminy</p>	<p>1. Niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej</p> <p>2. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych</p> <p>3. Wzrost liczby osób wymagających usług opiekuńczych</p> <p>4. Migracja osób młodych i wykształconych do miast i za granicę</p> <p>5. Niestabilna polityka państwa</p> <p>6. Duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym</p>

VI. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja niniejszej strategii będzie uzależniona od wielu czynników:

- sytuacji finansowej gminy,
- stopnia zaangażowania lokalnych instytucji we wspólne działania, pozyskiwanie wolontariuszy,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- aktywności mieszkańców gminy.

Zapisy zawarte w strategii rozwiązywania problemów społecznych nie stanowią zamkniętego dokumentu, a zmieniające się potrzeby społeczne w czasie i pod wpływem różnych czynników wymuszają stałe jej aktualizowanie. Realizacja strategii powinna być więc na bieżąco monitorowana, a wnioski wyrażane w programach.

VII. WNIOSKI KOŃCOWE

Prowadzenie kompleksowych oddziaływań skierowanych do osób i rodzin w celu wspomagania aktywności mieszkańców Gminy Solec – Zdrój jest niezbędnym warunkiem równomiernego rozwoju społecznego. Szerokie oddziaływanie i wykorzystanie potencjału instytucjonalnego przyczynia się do wprowadzania lokalnych rozwiązań o charakterze zapobiegawczym. Efektywność pracy socjalnej zależeć będzie od zwiększania obszarów współpracy z wieloma instytucjami takimi jak sądy, służba zdrowia, placówki oświatowe, organizacje rządowe, kościelne i pozarządowe. Dzięki podjęciu powyższych działań osoby i rodziny będą otrzymywać bezpośrednie wsparcie, co przełoży się na poprawę ich funkcjonowania.

VIII. SPIS MAP, TABEL I WYKRESÓW

Spis map:

Mapa 1. Położenie Gminy Solec – Zdrój w województwie świętokrzyskim

Mapa 2. Położenie Gminy Solec – Zdrój w powiecie buskim

Mapa 3. Wewnętrzny podział administracyjny Gminy Solec – Zdrój

Spis tabel :

Tabela 1. Użytki rolne w Gminie Solec – Zdrój

Tabela 2. Użytkowanie gruntów w Gminie Solec – Zdrój

Tabela 3. Liczba ludności w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019

Tabela 4. Liczba mieszkańców Gminy Solec – Zdrój z podziałem na wiek – stan na 31.12.2019 r.

Tabela 5. Statystyka migracyjna na terenie Gminy Solec - Zdrój

Tabela 6. Statystyka urodzeń dzieci według płci na terenie Gminy Solec – Zdrój

Tabela 7. Kwota środków wydanych na pomoc społeczną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ramach zadań własnych

Tabela 8. Powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu - Zdroju w latach 2016 - 2019

Tabela 9. Kwota środków wydanych na pomoc społeczną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ramach zadań zleconych

Tabela 10. Liczba rodzin i osób, którym przyznano pomoc z tytułu ubóstwa w latach 2016 - 2019

Tabela 11. Ilość prowadzonych „Niebieskie Karty” w latach 2016 - 2019

Tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2016 - 2019

Tabela 13. Liczba rodzin z dziećmi z podziałem ze względu na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2016 - 2019

Tabela 14. Liczba osób, którym udzielono pomocy z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego

Tabela 15. Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Solcu – Zdroju w latach 2016 – 2019

Tabela 16. Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego w Urzędzie Gminy w Solcu – Zdroju w latach 2016 – 2019

Tabela 17. Kwota środków wydanych na pomoc społeczną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ramach zadań zleconych

Tabela 18. Wsparcie udzielane rodzinom przez asystenta rodziny w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 – 2019

Tabela 19. Okres trwania pracy asystenta rodziny z rodziną w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019

Tabela 20. Liczba rodzin, a przyczyny zakończenia pracy asystenta rodziny z rodziną w latach 2016 – 2019

Tabela 21. Liczba osób otrzymujących świadczenie wychowawcze w Gminie Solec –Zdrój w latach 2016 - 2019

Tabela 22. Liczba osób korzystających z zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz innych świadczeń w latach 2018 – 2019

Tabela 23. Liczba osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej oraz poniesione przez Gminę Solec - Zdrój na ten cel wydatki w latach 2016 - 2019

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych w latach 2016 - 2019 w Gminie Solec – Zdrój zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Busku – Zdroju w ujęciu rocznym

Wykres 2. Liczba bezrobotnych kobiet w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Wykres 3. Liczba bezrobotnych mężczyzn w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłki w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w wieku od 18 - 44 lat w Gminie Solec – Zdrój w latach 2016 - 2019 w ujęciu rocznym

Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w latach 2016 - 2019

Wykres 7. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju w latach 2016 - 2019

Wykres 8. Liczba osób długotrwale lub ciężko chorych korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu – Zdroju w latach 2016 - 2019

Wykres 9. Liczba rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, a korzystających z pomocy społecznej w latach 2016 - 2019

Wykres 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w latach 2016 - 2019